

...21ο φύλλο 3037/2018 αποφάσεως

Αριθμός αποφάσεως: 3037/2018

ΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τμήμα ΙΔ'

ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ

Σ υ ν ε δ ρ ί α σ ε δημόσια στο ακροατήριό του στις 23 Οκτωβρίου 2017, με δικαστή την Βαρβάρα Μπουκουβάλα, Πρωτοδίκη Διοικητικών Δικαστηρίων και γραμματέα την Ευθαλία Κοχλιαρίδου, δικαστική υπάλληλο,

γ ι α ν α δικάσει την αγωγή με ημερομηνία καταθέσεως 23.07.2015 (αριθμός καταχώρησης 3450/23.07.2015),

τ ο υ Οδυσσέα Τσολογιάννη του Κωνσταντίνου, κατοίκου Σουρωτής Βασιλικών, ο οποίος παραστάθηκε μετά της πληρεξουσίας δικηγόρου του Παρασκευής Καρακολίδου,

κ α τ ά : 1. τ ο υ νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (ν.π.δ.δ.) με την επωνυμία «Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών» (Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ.), και ήδη ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης» (Ε.Φ.Κ.Α.), που εκπροσωπείται νόμιμα και παραστάθηκε διά του πληρεξουσίου δικηγόρου του Βασιλείου Κούβελα και 2. του ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης» (Ε.Τ.Ε.Α.), που μετονομάσθηκε ήδη σε «Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών» (Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.), εκπροσωπείται νόμιμα εν προκειμένω και παραστάθηκε διά της πληρεξουσίας δικηγόρου του Ευαγγελίας Ράπτη.

Κατά τη συζήτησή οι διαδικοί ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους και ζήτησαν όσα αναφέρονται στα πρακτικά.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο,

αφού μελέτησε τη δικογραφία.

Σκέφθηκε κατά τον νόμο.

Η κρίση του είναι η εξής:

1. Επειδή, με την κρινόμενη αγωγή, η οποία επαναφέρεται νομίμως προς συζήτηση μετά την έκδοση της 1430/2017 προδικαστικής αποφάσεως του Δικαστηρίου τούτου και την εκτέλεση των όσων διατάχθηκαν μ' αυτή, ο ενάγων, συνταξιούχος του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. και του Ε.Τ.Ε.Α., επιδιώκει να υποχρεωθούν τα εναγόμενα νομικά πρόσωπα να του καταβάλουν ως αποζημίωση, κατ' εφαρμογή των άρθρων 105 και 106 του Εισαγωγικού Νόμου Αστικού Κώδικα (Εισ.Ν.Α.Κ.), νομιμοτόκως από την επίδοση της πρώτης αγωγής που είχε ασκήσει ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου και έως την

εξόφληση, αφενός, το μεν πρώτο το ποσό των 14.083,26 ευρώ, το δε δεύτερο το ποσό των 11.863,53 ευρώ, προς αποκατάσταση της ζημίας την οποία υπέστη από τις περικοπές που επεβλήθησαν στην κύρια και επικουρική σύνταξη γήρατος που ελάμβανε από αυτά, αντιστοίχως, για το χρονικό διάστημα από 01.01.2012 έως 31.07.2015, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 38 του ν.3863/2010, του άρθρου 44 παρ.13 του ν.3986/2011, του άρθρου 2 παρ.3 του ν.4024/2011, του άρθρου 6 παρ.2 του ν.4051/2012 και του άρθρου πρώτου παρ. 1Α υποπαρ. 1Α.5 περ. 1 και υποπαρ. 1Α.6 περ. 3 του ν. 4093/2012, κατά τους ισχυρισμούς του, αντικείμενων στο Σύνταγμα και το άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ε.Σ.Δ.Α.), και αφετέρου να καταδικασθούν αλληλεγγύως και εις ολόκληρον να του καταβάλουν το ποσό των 2.000,00 ευρώ, ως αποζημίωση, για την αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που υπέστη από τις ως άνω παράνομες πράξεις τους.

2. Επειδή, καταρχάς, το εναγόμενο Ε.Τ.Ε.Α. και ήδη Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. με την υπ' αριθμ.πρωτ.29241/29.02.2016 έκθεση των απόψεών του και το κατατεθέν στις 24.06.2016 υπόμνημά του ισχυρίζεται ότι αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση της κρινόμενης αγωγής κατά το μέρος που ασκείται κατ' αυτού είναι το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών, καθόσον τις παράνομες πράξεις που θεμελιώνουν την, κατά τους ισχυρισμούς του ενάγοντος, νόμιμη βάση της κρινόμενης αγωγής τέλεσαν τα όργανά του που εδρεύουν στην Αθήνα.

3. Επειδή, στο άρθρο 7 παρ.1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Κ.Δ.Δ., ν.2717/1999, ΦΕΚ Α' 97) ορίζεται ότι: «Αρμόδιο στον πρώτο, ή πρώτο και τελευταίο, βαθμό είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει η αρχή, από πράξη, παράλειψη ή υλική ενέργεια οργάνου της οποίας δημιουργήθηκε η διαφορά. Η αρμοδιότητα αυτή διατηρείται και στις περιπτώσεις που, κατά των πράξεων ή παραλείψεων τούτων, ασκείται οποιαδήποτε διοικητική προσφυγή», στο άρθρο 71 ότι: «1. Αγωγή μπορεί να ασκήσει εκείνος ο οποίος έχει, κατά του Δημοσίου ή άλλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, χρηματική αξίωση από έννομη σχέση δημοσίου δικαίου» και στο άρθρο 72 ότι: «Η αγωγή ασκείται κατά του Δημοσίου ή του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, που είναι υπόχρεο προς ικανοποίηση της κατά την παρ. 1 του προηγούμενου άρθρου αξίωσης». Ενόψει των ανωτέρω διατάξεων, εφόσον με την κρινόμενη αγωγή των άρθρων 105 και 106 του Εισ.Ν.Α.Κ. ο ενάγων επιδιώκει τη χορήγηση αποζημίωσης από παράνομες πράξεις των οργάνων του Περιφερειακού Υποκαταστήματος Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. Θεσσαλονίκης, με τις οποίες περικόπηκε η επικουρική σύνταξη γήρατος που ελάμβανε από το Ε.Τ.Ε.Α, ήτοι από αρχή που εδρεύει στην περιφέρεια του Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, το Δικαστήριο τούτο είναι κατά τόπον αρμόδιο για την εκδίκαση της κρινόμενης διαφοράς, ανεξαρτήτως του τόπου όπου εδρεύει το Ε.Τ.Ε.Α, στο όνομα και για λογαριασμό του οποίου νομίμως ενεργούν σύμφωνα με το άρθρο μόνο της υπουργικής απόφασης Φ.20021/8228 /372/2005 (ΦΕΚ Β' 616/10-5-2005), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης του άρθρου 6 παρ. 16 του ν.3029/2002 (ΦΕΚ Α'160) τα όργανα του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ, κι ως εκ τούτου, ο περί του αντιθέτου προβαλλόμενος ισχυρισμός του Ε.Τ.Ε.Α. είναι απορριπτός ως νόμω αβάσιμος.

4. Επειδή, περαιτέρω, στο άρθρο 76 παρ.2 του Κ.Δ.Δ., όπως η παράγραφος αυτή προστέθηκε με το άρθρο 8 παρ.1 του ν.3659/2008 (ΦΕΚ Α'77) και η υφιστάμενη παρ.2 αναριθμήθηκε σε παράγραφο 3, ο οποίος άρχισε να ισχύει από 07.06.2008 (σύμφωνα με το άρθρο 82 αυτού), ορίζεται ότι: «1. Είναι απαράδεκτη η άσκηση δεύτερης αγωγής, με το αυτό αντικείμενο, από τον ίδιο ενάγοντα. 2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η άσκηση δεύτερης αγωγής όταν η πρώτη έχει απορριφθεί τελεσιδικώς για λόγους τυπικούς. Η αγωγή αυτή ασκείται εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την κοινοποίηση της

τελεσίδικης απόφασης και τα αποτελέσματα της άσκησης της ανατρέχουν στο χρόνο άσκησης της πρώτης. 3. Αγωγή, από το δικόγραφο της οποίας παραιτήθηκε ο ενάγων, θεωρείται ότι δεν ασκήθηκε».

5. Επειδή, από τη διάταξη του άρθρου 76 παρ.1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας συνάγεται ότι κατά κανόνα απαράδεκτως ασκείται δεύτερη ενόψει και των αρχών της άπαξ ασκήσεως των ενδίκων βοηθημάτων και της σταθερότητας των διοικητικών καταστάσεων που ισχύουν γενικότερα στο διοικητικό δικονομικό δίκαιο (ΣτΕ 2365/2016, ΣτΕ 2292/2011). Ωστόσο, εξαιρετικά, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 76 του ίδιου Κώδικα, όπως ισχύει μετά από την προσθήκη της με το άρθρο 8 παρ.1 του ν.3659/2008, η οποία εφαρμόζεται στην κρινόμενη υπόθεση ως εκ του χρόνου ασκήσεως της υπό κρίση αγωγής (23.07.2015), παραδέκτως ασκείται δεύτερη όμοια αγωγή από τον ίδιο ενάγοντα κατά του ίδιου εναγομένου, εφόσον έχει εκδοθεί οριστική απόφαση επί της πρώτης αγωγής, με την οποία αυτή απορρίφθηκε για τυπικούς λόγους, στους οποίους περιλαμβάνεται και η απόρριψη λόγω μη υπογραφής του δικογράφου της από δικαστικό πληρεξούσιο. Εξάλλου, η ρύθμιση αυτή ισχύει, εφόσον συντρέχουν οι εξαιρετικές προϋποθέσεις που θέτει κατά την ορθή έννοιά της η παραπάνω διάταξη, ήτοι στην περίπτωση που υπάρχει ταυτότητα των διαδίκων και του αντικειμένου των δύο αγωγών, δηλαδή ταυτότητα διαφοράς, υπό την έννοια της σύμπτωσης του δικαιώματός για την ικανοποίηση του οποίου ασκούνται οι αγωγές, του αιτήματος, της ιστορικής και νομικής βάσης αυτών (ΟλΣτΕ 3840/2009, ΣτΕ 3137/2013, 3032/2014). Οποιαδήποτε παρέκκλιση από τα ανωτέρω στοιχεία για την ίδια νομική και πραγματική σχέση καθιστά το νέο ένδικο βοήθημα γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο απαράδεκτο. Ταυτότητα της νομικής αιτίας μεταξύ των δύο αγωγών υφίσταται, όταν οι δύο αγωγές θεμελιώνονται στους ίδιους κανόνες δικαίου, ήτοι ο ενάγων επικαλείται σ' αυτές τις ίδιες διατάξεις για τη θεμελίωση της ευθύνης των εναγομένων (νομικών) προσώπων. Συνακόλουθα, στην περίπτωση που οι αγωγές θεμελιώνονται στα άρθρα 105 και 106 του ΕισΝ.Α.Κ. λόγω της αντισυνταγματικότητας ή της αντίθεσης με υπέρτερης ισχύος διεθνείς συμβάσεις των διατάξεων που εφάρμοσε η Διοίκηση, θα πρέπει να υπάρχει ταυτότητα των επικαλούμενων διατάξεων και στις δύο αγωγές τόσο ως προς τις ελεγχόμενες νομοθετικές διατάξεις όσο και ως προς τους κανόνες ελέγχου, καθώς σε αντίθετη περίπτωση πρόκειται για διαφορετικό ζήτημα αντισυνταγματικότητας ή αντισυμβατότητας, κι ως εκ τούτου, για διαφορετική νομική αιτία θεμελίωσης της εκάστης αγωγής αποζημιώσεως, αφού η κάθε αγωγή στηρίζει την ίδια αξίωση σε άλλη νομική βάση (πρβλ. Α.Π. 139/2010). Τέλος, από την ίδια διάταξη τίθεται ως προϋπόθεση εφαρμογής της ρύθμισης αυτής και άρσης του κατά κανόνα απαράδεκτου της δεύτερης αγωγής, συγκεκριμένη αποκλειστική προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να άσκηθεί η δεύτερη αγωγή, η οποία είναι εξήντα ημερών και εκκινεί από την κοινοποίηση της τελεσίδικης αποφάσεως που εκδόθηκε κατόπιν ασκήσεως εφέσεως ή από την κοινοποίηση της σε πρώτο βαθμό εξ υπαρχής ανέκκλητης απόφασης ή από την με άλλο τρόπο τελεσιδικία της απόφασης που εκδόθηκε σε πρώτο βαθμό, όπως με παραίτηση από το δικαίωμα άσκησης ενδίκου μέσου κατ' αυτής ή την άπρακτη παρέλευση της εξήκονθήμερης προθεσμίας που τάσσεται από το άρθρο 94 παρ.1 του Κ.Δ.Δ. από την κοινοποίηση της πρωτόδικης αποφάσεως, για άσκηση εφέσεως κατ' αυτής. Συνακόλουθα, σε περίπτωση κοινοποιήσεως στον ενάγοντα εκκλητής πρωτόδικης απόφασης, με την οποία απορρίφθηκε αγωγή του για τυπικό λόγο και κατά της οποίας αυτός επιλέγει να μην ασκήσει έφεση, η επίσης 60ήμερη προθεσμία για την άσκηση δεύτερης αγωγής αρχίζει, κατά την έννοια της νέας παρ.2 του άρθρου 76 του Κ.Δ.Δ., αμέσως μόλις λήξει άπρακτη η προθεσμία της εφέσεως (βλ. ΔΕφΑθ. 1979/2009, 950-1/2009, πρβλ. ΔΕφΑθ. 1944/2010).

6. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση,

όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου της δικογραφίας, ο ενάγων άσκησε ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου – κατ' ορθή εκτίμηση του σχετικού δικογράφου- την με ημερομηνία καταθέσεως 11.03.2013 αγωγή του, με την οποία ζήτησε να υποχρεωθεί το Ελληνικό Δημόσιο και το Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. να του καταβάλουν αλληλεγγύως και εις ολόκληρον ως αποζημίωση, κατ' επίκληση των άρθρων 105 και 106 Εισ.Ν.Α.Κ., νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής και έως την εξόφληση, αφενός το συνολικό ποσό των 13.136,02 ευρώ, προς αποκατάσταση της ζημίας την οποία υπέστη από τις περικοπές που επεβλήθησαν στην κύρια και επικουρική σύνταξη γήρατος που ελάμβανε από το Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. και το Ε.Τ.Ε.Α, για το χρονικό διάστημα από 01.09.2011 έως 31.12.2012, κατ' εφαρμογή των νόμων 3845/2010, 3863/2010, 3986/2011, 4024/2011, 4051/2012 και 4093/2012, κατά τους ισχυρισμούς του, αντικείμενων στα άρθρα 4 παρ.5, 21 παρ.2, 22 και 25 του Συντάγματος, και αφετέρου το ποσό των 10.000,00 ευρώ, ως αποζημίωση, για την αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που υπέστη από τις ως άνω παράνομες πράξεις τους. Επί της αγωγής αυτής εκδόθηκε η υπ' αριθμόν 128/2015 οριστική απόφαση του Δικαστηρίου τούτου, με την οποία αυτή απορρίφθηκε, λόγω του ότι δεν είχε υπογραφεί το δικόγραφο της από δικαστικό πληρεξούσιο. Η οριστική αυτή απόφαση δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στις 30.01.2015, φέρεται δε να επιδόθηκε στον ενάγοντα, σύμφωνα με τη σημείωση του Δικαστικού Επιμελητή Νικολάου Τσιριγώτη που έχει τεθεί στο πρώτο φύλλο αυτής, στις 19.05.2015. Κατόπιν τούτου, ο ενάγων άσκησε τη δεύτερη υπό κρίση αγωγή του στις 23.07.2015, ήτοι μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας άσκησης εφέσεως κατά της ανωτέρω αποφάσεως. Με την κρινόμενη αγωγή ζητά να υποχρεωθεί το Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. και το Ε.Τ.Ε.Α. να του καταβάλουν ως αποζημίωση, κατ' επίκληση των άρθρων 105 και 106 Εισ.Ν.Α.Κ., νομιμοτόκως από την επίδοση της πρώτης αγωγής που είχε ασκήσει ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου και έως την εξόφληση, αφενός, το μεν πρώτο το ποσό των 14.083,26 ευρώ, το δε δεύτερο το ποσό των 11.863,53 ευρώ, προς αποκατάσταση της ζημίας την οποία υπέστη από τις περικοπές που επεβλήθησαν στην κύρια και επικουρική σύνταξη γήρατος που ελάμβανε από αυτά, αντιστοίχως, για το χρονικό διάστημα από 01.01.2012 έως 31.07.2015, κατ' εφαρμογή των νόμων 3986/2011, 4024/2011, 4051/2012 και 4093/2012, κατά τους ισχυρισμούς του, αντικείμενων στο Σύνταγμα και το άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α., και αφετέρου αλληλεγγύως και εις ολόκληρον το ποσό των 2.000,00 ευρώ, ως αποζημίωση, για την αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που υπέστη από τις ως άνω παράνομες πράξεις τους. Με τα δεδομένα αυτά, το Δικαστήριο λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρώτη αγωγή του ενάγοντος ασκήθηκε κατά του Ελληνικού Δημοσίου και του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. με νομική βάση τις διατάξεις των άρθρων 105 και 106 του Εισ.Ν.Α.Κ, επικαλούμενος ειδικότερα την αντίθεση των διατάξεων των νόμων 3845/2010, 3863/2010, 3986/2011, 4024/2011, 4051/2012 και 4093/2012 στα άρθρα 4 παρ.5, 21 παρ.2, 22 και 25 του Συντάγματος, ενώ η κρινόμενη αγωγή, όσον αφορά μέρος του ανωτέρω χρονικού διαστήματος, ασκείται κατά του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. και του Ε.Τ.Ε.Α. με νομική βάση τις διατάξεις των άρθρων 105 και 106 του Εισ.Ν.Α.Κ, επικαλούμενος την αντίθεση των ως άνω διατάξεων στο άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α. και στα άρθρα 4 παρ.1 και .5, 22, παρ.5 και 25 του Συντάγματος, με διαφορετικό αίτημα και αιτούμενο ποσό, κρίνει, ενόψει του ότι οι δύο αγωγές δεν ασκούνται αμφοτέρως κατά των ίδιων εναγομένων ν.π.δ.δ., ούτε στηρίζονται στην ίδια ακριβώς νομική αιτία, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στην προηγούμενη σκέψη, ούτε έχουν το ίδιο ακριβώς αίτημα, ότι δεν τυγχάνει εφαρμογής η διάταξη του άρθρου 8 παρ.1 του ν.3659/2008, που ως εξαιρετική διάταξη καλύπτει το καταρχήν απαράδεκτο της δεύτερης αγωγής, όταν η πρώτη έχει απορριφθεί για λόγους τυπικούς, κι ως εκ τούτου, η υπό κρίση αγωγή κατά το μέρος που στρέφεται κατά του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. και αφορά στις αξιώσεις του ενάγοντος που αναφέρονται στο χρονικό διάστημα από 01.01.2012 έως 31.12.2012 που πηγάζουν από την ίδια έννομη σχέση με την

πρώτη ως άνω αγωγή, αποτελεί δεύτερη αγωγή που ασκείται απαραδέκτως. Εξάλλου, κατά το μέρος που η κρινόμενη αγωγή ασκείται κατά του Ε.Τ.Ε.Α. καθόλον το περιεχόμενό της, καθώς και κατά το μέρος που ασκείται κατά του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ, όσον αφορά στις αξιώσεις του ενάγοντος από 01.01.2013 έως 31.07.2015, ούσα πρώτη αγωγή που αφορά μεταγενέστερο χρονικό διάστημα από αυτό της πρώτης αγωγής, είναι τυπικά δεκτή και πρέπει να εξεταστεί, περαιτέρω, επί της ουσίας.

7. Επειδή, στο άρθρο 105 του Εισ.Ν.Α.Κ. (π.δ.456/1984, ΦΕΚ Α'164) ορίζεται ότι: «Για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του Δημοσίου κατά την άσκηση της δημους έχει ανατεθεί, το Δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά παράβαση διάταξης που υπάρχει για χάρη του γενικού συμφέροντος» και στο άρθρο 106 ότι: «Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων άρθρων 104 και 105 εφαρμόζονται και για την ευθύνη των δήμων, των κοινοτήτων ή των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου από πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων που βρίσκονται στην υπηρεσία τους». Κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 105 του Εισ.Ν.Α.Κ., για να στοιχειοθετηθεί ευθύνη του Δημοσίου προς αποζημίωση λόγω πράξεως ή παραλείψεως των οργάνων του κατά την άσκηση της ανατιθεμένης σ' αυτά δημόσιας εξουσίας, απαιτείται, μεταξύ άλλων, η πράξη ή παράλειψη να είναι παράνομη. Εξάλλου, από τη φύση των πραγμάτων και δεδομένου ότι ο νομοθέτης είτε με νόμο είτε με διοικητική κανονιστική πράξη, που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση νόμου, καθορίζει ο ίδιος τους όρους του αδικού, παρέπεται ότι δεν μπορεί, καταρχήν, να προκύψει, ευθύνη του Δημοσίου προς αποζημίωση, κατ' εφαρμογή του άρθρου 105 του Εισ.Ν.Α.Κ. από την εκ μέρους της πολιτείας νομοθέτηση με τα αρμόδια αυτής όργανα ή από την παράλειψη των οργάνων αυτών να νομοθετήσουν, έστω και αν προκαλείται ζημία σε τρίτον, εκτός αν από τη νομοθέτηση ή την παράλειψή της γεννάται αντίθεση προς κανόνες δικαίου υπέρτερης τυπικής ισχύος (ΣτΕ 3587/1997, 3624, 3625/2001, 1686/2002, 1038/2006 7μελούς, 243, 244, 751/2011, 898/2014), όπως είναι οι συνταγματικές διατάξεις (ΣτΕ 3587/97) και οι διατάξεις των διεθνών συμβάσεων που κυρώνονται με νόμο και αποκτούν, κατά το άρθρο 28 του Συντάγματος, ισχύ υπέρτερη του τυπικού νόμου (ΣτΕ 1141/1999, 909/2007, ΟΛΣτΕ 168/2010). Εξάλλου, στην τελευταία αυτή περίπτωση, ευθύνη του Δημοσίου προς αποζημίωση του ζημιωθέντος γεννάται, μόνον αν οι επιζήμιες συνέπειες επέρχονται απευθείας από την επίμαχη διάταξη, πριν δε και ανεξάρτητα από οποιαδήποτε εφαρμογή της με πράξη της Διοίκησης. Στις λοιπές περιπτώσεις, κατά τις οποίες οι επιζήμιες συνέπειες επέρχονται από την εφαρμογή του πιο πάνω κανόνα δικαίου, δηλαδή από την πράξη της Διοίκησης που τον εφαρμόζει στην ατομική περίπτωση, η ευθύνη έναντι του ζημιωθέντος προκύπτει όχι από τον κανόνα δικαίου αλλά από την τελευταία αυτή πράξη (βλ. ΣτΕ 1038/2006, ΟΛΣτΕ 734/2016, 1650/2015). Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 932 του Α.Κ., που εφαρμόζεται αναλόγως και επί ευθύνης του Δημοσίου ή ν.π.δ.δ. κατά τα άρθρα 105-106 του Εισ.Ν.Α.Κ. (ΣτΕ 624/2016, 3312/2009, 1042, 1915/2007, 1410/2006 7μ., 2796/2006 7μ., 3256, 3696/2006), επί αδικοπραξίας, ανεξάρτητα από την αποζημίωση για την περιουσιακή ζημία, το δικαστήριο της ουσίας μπορεί να επιδικάσει εύλογη κατά την κρίση του χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, ύστερα από εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και με βάση τους κανόνες της κοινής πείρας και λογικής (ΣτΕ 3329/2014, 1405/2013, 3218/2009, 330/2009, 2521/2008, 1019/2008, 2736, 2739/2007, 521, 2579/2006, 2727, 2320, 3457/2003, 2643/1998). Κριτήρια για τον καθορισμό του ύψους της ηθικής βλάβης είναι, μεταξύ άλλων, το είδος της προσβολής και η έκταση της βλάβης, οι συνθήκες της συγκεκριμένης περίπτωσης, η ηλικία του παθόντος, η κοινωνική και περιουσιακή κατάσταση των μέρων, καθώς και οι συνέπειες της παράνομης πράξης στην οικογενειακή και επαγγελματική ζωή και στη σωματική και ψυχική υγεία του παθόντος (πρβλ. ΣτΕ 710/2016, 410/2016, 4022/2015, 2668/2015, 1123/2015, 3897/2014, 1407/2014, 1190/2014, 2271/2013, 1398/2013, 4100/2012, 4133/2011 7μ., 2727/2003,

2559/2007).

8. Επειδή, το Σύνταγμα ορίζει στο άρθρο 2 παρ.1 ότι: «Ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελούν την πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας» και στο άρθρο 4 παρ.1 και 5 ότι: «1.Οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου.....5. Οι Έλληνες πολίτες συνεισφέρουν χωρίς διακρίσεις στα δημόσια βάρη, ανάλογα με τις δυνάμεις τους». Περαιτέρω, στο άρθρο 22 παρ.5 του θεμελιώδους νόμου ορίζεται ότι: «Το Κράτος μεριμνά για την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων, όπως νόμος ορίζει», στο άρθρο 25 παρ.1 ότι: «1.Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την εγγύηση του Κράτους.....Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει ... να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας ...» και στο άρθρο 25 παρ.4 ότι: «Το Κράτος δικαιούται να αξιώνει από όλους τους πολίτες την εκπλήρωση του χρέους της κοινωνικής και εθνικής αλληλεγγύης». Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 106 παρ.1 του Συντάγματος «Για την εδραίωση της κοινωνικής ειρήνης και την προστασία του γενικού συμφέροντος το Κράτος προγραμματίζει και συντονίζει την οικονομική δραστηριότητα στη Χώρα, επιδιώκοντας να εξασφαλίσει την οικονομική ανάπτυξη όλων των τομέων της εθνικής οικονομίας».

9. Επειδή, στο άρθρο 22 παρ.5 του Συντάγματος κατοχυρώνεται ο θεσμός της κοινωνικής ασφαλίσεως των εργαζομένων και ανάγεται η μέριμνα για την προαγωγή του θεσμού σε σκοπό του κράτους. Βασικό περιεχόμενο της κοινωνικής ασφαλίσεως αποτελεί η προστασία του ασφαλισμένου, έναντι προηγούμενης ασφαλιστικής εισφοράς που κατέβαλε, από την επέλευση κινδύνων (γήρας, ασθένεια, αναπηρία κλπ.), οι οποίοι αναιρούν την ικανότητά του να εργάζεται (ασφαλιστικοί κίνδυνοι), και, συνακόλουθα, μπορούν να πλήξουν τις συνθήκες διαβιώσεώς του. Εφόσον επέλθει ο ασφαλιστικός κίνδυνος, ο ασφαλισμένος παύει να εργάζεται, κι ως εκ τούτου, να καταβάλλει εισφορές και αποκτά, καταρχήν, την αξίωση έναγτι του ασφαλιστικού του φορέα να χορηγήσει σ' αυτόν παροχή, η οποία, χωρίς να απαιτείται να βρίσκεται σε πλήρη οικονομική αναλογία με τις καταβληθείσες εισφορές του, ή να αντισταθμίζει πλήρως την απώλεια του εισοδήματός του, πρέπει να είναι ικανή να του εξασφαλίσει ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβιώσεως, που να μην διαφέρει ουσιωδώς από αυτό που είχε κατά τη διάρκεια του εργασιακού του βίου. Πέραν του ανωτέρω δημοσίου σκοπού, μέσω του θεσμού της κοινωνικής ασφαλίσεως, εκδηλώνεται η κοινωνική αλληλεγγύη και ασκείται κοινωνική πολιτική, ειδικότερα, δε, επιδιώκεται και η αναδιανομή του εισοδήματος με σκοπό την άμβλυνση των κοινωνικών αντιθέσεων και ανισοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό, πάντως, δεν κατοχυρώνεται συνταγματικώς στην κοινωνική ασφάλιση η ευθεία αναλογία (αμιγής ανταποδοτικότητα) μεταξύ εισφορών και παροχών (ΟΛΣΤΕ 3487/2008). Ενόψει των ανωτέρω σκοπών δημοσίου συμφέροντος που επιτελούνται μέσω του θεσμού της κοινωνικής ασφαλίσεως, δικαιολογείται, κατά το άρθρο 22 παρ.5 του Συντάγματος, η κατοχύρωση από τον νομοθέτη της κοινωνικής ασφαλίσεως ως υποχρεωτικής, με τη θέσπιση συστήματος υποχρεωτικής καταβολής ασφαλιστικών εισφορών και, εντεύθεν, την παροχή αυτής αποκλειστικώς από το κράτος ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ΑΕΔ 87/1997, ΟΛΣΤΕ 5024/1987, 2690, 2692/1993, 3096-3101/2001). Η ανάθεση της υποχρεωτικής κοινωνικής ασφαλίσεως τόσο της κύριας όσο και της επικουρικής σε δημόσιους φορείς (κράτος ή ν.π.δ.δ.) θεσμοθετήθηκε για λόγους δημοσίου συμφέροντος και, ειδικότερα, ως εγγύηση προς όσους υποχρεωτικώς ασφαλιζονται ή καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές, έναντι των επιχειρηματικών κινδύνων που συνδέονται με την άσκηση της ασφαλιστικής λειτουργίας από ιδιωτικούς φορείς (ΑΕΔ 87/1997, ΟΛΣΤΕ 5024/1987). Εξάλλου, η κρατική μέριμνα για την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση (κύρια και επικουρική) δεν εξαντλείται στην ίδρυση από το κράτος των οικείων δημοσίων φορέων, στον ορισμό

των διοικούντων οργάνων τους, στην άσκηση εποπτείας της δραστηριότητάς τους και της διαχείρισης της περιουσίας τους και στη θέσπιση των σχετικών κανόνων, αλλά περιλαμβάνει και τη μέριμνα για την προστασία του ασφαλιστικού τους κεφαλαίου, δηλαδή για τη βιωσιμότητά τους, χάριν και των μελλουσών γενεών, μέριμνα η οποία εκδηλώνεται, μεταξύ άλλων, με τη θέσπιση ρυθμίσεων για την προστασία και την αξιοποίηση της περιουσίας τους και την επωφελή διαχείριση των αποθεματικών τους, με τον καθορισμό εκάστοτε των οικείων συνταξιοδοτικών προϋποθέσεων, με την πρόβλεψη κοινωνικών πόρων, και, κυρίως, με την απ' ευθείας συμμετοχή του κράτους στη χρηματοδότηση των εν λόγω φορέων μέσω του κρατικού προϋπολογισμού. Και τούτο, διότι, εφόσον καθιερώνεται υποχρέωση των εργαζομένων και των εργοδοτών τους να καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές, το κράτος, ως εγγυητής, οφείλει να διασφαλίζει την επάρκεια των παροχών και τη βιωσιμότητα των οικείων ασφαλιστικών οργανισμών, φέρει δε την κύρια ευθύνη για την κάλυψη των ελλειμμάτων τους (βλ. γνωμοδότηση Ολομέλειας Ελεγκτικού Συνεδρίου 24.6.2010). Το ύψος της κρατικής συμμετοχής στη χρηματοδότηση των φορέων της υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης – συμμετοχής η οποία πρέπει να είναι επαρκής για την εξυπηρέτηση των προεκτεθέντων συνταγματικώς επιβεβλημένων σκοπών (επάρκεια παροχών προς διασφάλιση ικανοποιητικού κατά τα ανωτέρω επιπέδου διαβίωσης και διασφάλιση της βιωσιμότητας του οικείου ασφαλιστικού φορέα) – προσδιορίζεται εκάστοτε από τον κρατικό προϋπολογισμό, λαμβάνοντας υπόψη και τις διατάξεις του Κώδικα Δημοσίου Λογιστικού (ν. 2362/1995, ΦΕΚ Α' 247) περί μεταφοράς πιστώσεων (άρθρο 15 παρ. 3-5, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 17 του ν. 3871/2010, ΦΕΚ Α' 141 ήδη άρθρο 71 παρ. 2-5 ν. 4270/2014, ΦΕΚ Α' 143) και περί συμπληρωματικών προϋπολογισμών (άρθρο 8Α του ν. 2362/1995, που προστέθηκε με το άρθρο 12 του ν. 3871/2010 ήδη άρθρο 60 ν. 4270/2014). Όταν, όμως, σε περιπτώσεις εξαιρετικά δυσμενών δημοσιονομικών συνθηκών, προκύπτει αιτιολογημένως ότι το κράτος αδυνατεί να παράσχει επαρκή, κατά τα άνω, χρηματοδότηση στους ασφαλιστικούς οργανισμούς και ότι δεν υφίσταται δυνατότητα διασφάλισης της βιωσιμότητας αυτών με άλλα μέσα (τροποποίηση συνταξιοδοτικών προϋποθέσεων, αποτελεσματικότερη διαχείριση αποθεματικών και περιουσίας, πρόβλεψη κοινωνικών πόρων, αύξηση ασφαλιστικών εισφορών), δεν αποκλείεται, κατά το άρθρο 22 παρ.5 του Συντάγματος, στο πλαίσιο της υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης, η επέμβαση του νομοθέτη για τη μείωση και των απονεμηθειών ακόμη συντάξεων, εφεξής. Σε τέτοιες, άλλωστε, εξαιρετικές περιπτώσεις, ο νομοθέτης μπορεί, καταρχήν, να θεσπίζει για την περιστολή των δημοσίων δαπανών (μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι δαπάνες χρηματοδοτήσεως των φορέων υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης), μέτρα που συνεπάγονται σοβαρή οικονομική επιβάρυνση μεγάλων κατηγοριών του πληθυσμού, όπως είναι η μείωση των συντάξεων όσων συνταξιοδοτούνται από το δημόσιο ή από χρηματοδοτούμενους από αυτό ασφαλιστικούς οργανισμούς, λόγω της άμεσης εφαρμογής και της αποτελεσματικότητας των μέτρων αυτών για τον περιορισμό του δημοσίου ελλείμματος. Και στις εξαιρετικές, όμως, αυτές περιπτώσεις, η δυνατότητα του νομοθέτη να περικόπτει τις ασφαλιστικές παροχές δεν είναι απεριόριστη, αλλά οριοθετείται κατά πρώτον από τις αρχές της κοινωνικής αλληλεγγύης (άρθρο 25 παρ. 4 του Συντάγματος) και της ισότητας στα δημόσια βάρη (άρθρο 4 παρ.5 του Συντάγματος), οι οποίες επιτάσσουν να κατανέμεται εξ ίσου το βάρος της δημοσιονομικής προσαρμογής μεταξύ όλων των πολιτών, καθώς και από την αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος), σύμφωνα με την οποία το συγκεκριμένο μέτρο πρέπει να είναι πράγματι πρόσφορο και αναγκαίο για την αντιμετώπιση του προβλήματος (πρβλ. ΟΛΣτΕ 2192-2196/2014). Σε κάθε δε περίπτωση, η περικοπή των συντάξεων δεν μπορεί να παραβιάζει αυτό που αποτελεί, κατά τα ανωτέρω, τον συνταγματικό πυρήνα του κοινωνικοασφαλιστικού δικαιώματος, τη χορήγηση δηλαδή στον συνταξιούχο παροχών τέτοιων που να του επιτρέπουν να

διαβιώνει με αξιοπρέπεια, εξασφαλίζοντας τους όρους όχι μόνον της φυσικής του υποστάσεως (διατροφή, ένδυση, στέγαση, βασικά οικιακά αγαθά, θέρμανση, υγιεινή και ιατρική περίθαλψη όλων των βαθμίδων), αλλά και της συμμετοχής του στην κοινωνική ζωή με τρόπο που δεν αφίσταται, πάντως, ουσιωδώς από τις αντίστοιχες συνθήκες του εργασιακού του βίου. Προκειμένου, εξάλλου, να ανταποκριθεί στις εν λόγω δεσμεύσεις του και να μην υπερβεί τα όρια που χαράσσει το Σύνταγμα, ο νομοθέτης, όταν λαμβάνει μέτρα συνιστάμενα, κατά τα ανωτέρω, σε περικοπή συνταξιοδοτικών παροχών, οφείλει, ενόψει και της γενικότερης υποχρέωσής του για «προγραμματισμό και συντονισμό της οικονομικής δραστηριότητας για την εδραίωση της κοινωνικής ειρήνης» (άρθρο 106 παρ. 1 του Συντάγματος), να έχει προβεί σε ειδική, εμπειριστατωμένη και επιστημονικά τεκμηριωμένη μελέτη, από την οποία να προκύπτει, αφενός ότι τα συγκεκριμένα μέτρα είναι πράγματι προσφορά αλλά και αναγκαία για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος βιωσιμότητας των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, ενόψει και των παραγόντων που το προκάλεσαν, έτσι ώστε η λήψη των μέτρων αυτών να είναι σύμφωνη με τις πιο πάνω συνταγματικές αρχές της αναλογικότητας και της ισότητας στα δημόσια βάρη, και αφετέρου ότι οι επιπτώσεις από τα μέτρα αυτά στο βιοτικό επίπεδο των πληττομένων προσώπων, συνδυαζόμενες με άλλα τυχόν ληφθέντα μέτρα (φορολογικά κ.ά.), αλλά και με το σύνολο των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών της δεδομένης συγκυρίας, δεν έχουν, αθροιστικά λαμβανόμενες, αποτέλεσμα τέτοιο που να οδηγεί σε ανεπίτρεπτη, κατά τα προεκτεθέντα, παραβίαση του πυρήνα του συνταγματικού δικαιώματος στην κοινωνική ασφάλιση. Με δεδομένο, άλλωστε, τον κατ' εξοχήν πολυπλοκο και τεχνικό χαρακτήρα των σχετικών ζητημάτων, η έλλειψη τέτοιας μελέτης, και μάλιστα διατυπωμένης με τρόπο κατανοητό και ελέγξιμο από τον δικαστή κατά τις βασικές της θέσεις, θα καθιστούσε κατ' ουσίαν ανέφικτο τον δικαστικό έλεγχο των οικείων νομοθετικών μέτρων με κανόνα αναφοράς τις ανωτέρω συνταγματικές διατάξεις. Ο έλεγχος δε αυτός συνταγματικότητας, ναι, μεν, δεν εκτείνεται στην ορθότητα των πολιτικών εκτιμήσεων και επιλογών, οφείλει όμως, ως προς το αντικείμενό του, την τήρηση δηλαδή των συνταγματικών υποχρεώσεων του νομοθέτη, να ασκείται με ουσιαστικό και αποτελεσματικό τρόπο. Παρεκκλίσεις ως προς την αναγκαιότητα της υπάρξεως ή ως προς το περιεχόμενο της ανωτέρω μελέτης, θα μπορούσαν να δικαιολογηθούν μόνο σε ακραίες περιπτώσεις, όταν συντρέχει άμεση απειλή κατάρρευσης της οικονομίας της χώρας και τα συγκεκριμένα μέτρα λαμβάνονται κατεπείγοντως για την αποτροπή ενός τέτοιου κινδύνου. Σε τέτοιες περιπτώσεις θα μπορούσε, από τη φύση του πράγματος, να είναι σε πρώτη φάση αρκετή η αιτιολογημένη εκτίμηση του νομοθέτη για την ύπαρξη, τη σοβαρότητα και τον άμεσο χαρακτήρα της απειλής, καθώς και για την ανάγκη, ενόψει των περιστάσεων, να ληφθούν τα συγκεκριμένα μέτρα για την άμεση αντιμετώπιση της κατάστασης. Και τούτο, όμως, υπό την προϋπόθεση ότι τα ληφθέντα μέτρα δεν παρίστανται προδήλως απρόσφορα ή μη αναγκαία και ότι δεν υφίστανται σοβαρές ενδείξεις ότι υπερβαίνουν το όριο θυσίας των θιγομένων από αυτά· πάντως, δε, ενόσω εξακολουθεί να συντρέχει στην ίδια ένταση ο κατεπείγων λόγος που υπαγόρευσε την επιβολή τους (βλ. ΟΛΣΤΕ 2287/2015).

10. Επειδή, περαιτέρω, στο άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α., το οποίο κυρώθηκε μαζί με τη Σύμβαση με το άρθρο πρώτο του ν.δ/ος 53/1974 (ΦΕΚ Α' 256), ορίζεται ότι: «Παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθή της ιδιοκτησίας αυτού ειμή δια λόγους δημοσίας ωφελείας και υπό τους προβλεπομένους υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου όρους. Αι προαναφερόμεναι διατάξεις δεν θίγουσι το δικαίωμα παντός Κράτους όπως θέση εν ισχύι νόμους ους ήθελε κρίνει αναγκαίον προς ρύθμισιν της χρήσεως αγαθών

συμφώνως προς το «δημόσιον συμφέρον ή προς εξασφάλισιν της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων». Με την ανωτέρω διάταξη του άρθρου 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α. κατοχυρώνεται ο σεβασμός της περιουσίας του προσώπου, προβλέπεται δε ή στέρηση αυτής μόνο για λόγους δημόσιας ωφέλειας. Στην έννοια της περιουσίας, με το αυτόνομο περιεχόμενο που αυτή έχει κατά την έννοια της Σύμβασης, η οποία είναι ανεξάρτητη από τις εννοιολογικές κατατάξεις των επιμέρους περιουσιακών δικαιωμάτων στο εθνικό δίκαιο, περιλαμβάνονται όχι μόνον τα εμπράγματα δικαιώματα, αλλά και όλα τα δικαιώματα «περιουσιακής φύσεως», καθώς και τα κεκτημένα, «οικονομικά συμφέροντα». Συνεπώς, εμπίπτουν στο κανονιστικό περιεχόμενό της και τα ενοχικής φύσεως περιουσιακά δικαιώματα και, ειδικότερα, απαιτήσεις που απορρέουν από έννομες σχέσεις του δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου είτε αναγνωρισμένες με δικαστική ή διαιτητική απόφαση είτε απλώς γεννημένες κατά το εθνικό δίκαιο, εφόσον υπάρχει νόμιμη προσδοκία, με βάση το ισχύον, έως την προσφυγή στο δικαστήριο, δίκαιο, ότι μπορούν να ικανοποιηθούν δικαστικώς, εφόσον, δηλαδή, υφίσταται σχετικώς μια επαρκής νομική βάση στο εσωτερικό δίκαιο του συμβαλλομένου κράτους, προϋπόθεση που συντρέχει, ιδίως, όταν η απαίτηση θεμελιώνεται σε νομοθετική διάταξη ή σε παγιωμένη νομολογία των δικαιοδοτικών οργάνων του συμβαλλομένου κράτους. Ενόψει των ανωτέρω, περιουσία, κατά την έννοια του άρθρου 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου, συνιστούν και οι αξιώσεις των ασφαλισμένων έναντι των οργανισμών κοινωνικής ασφαλίσεως για τη χορήγηση των προβλεπομένων από τη νομοθεσία του συμβαλλομένου κράτους κοινωνικοασφαλιστικών παροχών, τόσο στην περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος είχε καταβάλει στο παρελθόν υποχρεωτικώς εισφορές, όσο και στην περίπτωση που η χορήγηση της συγκεκριμένης παροχής δεν εξαρτάται από την προηγούμενη καταβολή εισφορών, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται και οι λοιπές προϋποθέσεις που τίθενται, κατά περίπτωση, από το εθνικό δίκαιο [βλ. Ε.Δ.Δ.Α. Vesna Hasani κατά Κροατίας της 30ης.09.2010, (αριθμ.προσφ.20844/09), Andrejeva κατά Λετονίας της 18ης.02.2009, (αριθμ.προσφ.55707/00), σκ.77, Stec και λοιποί κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 12ης.04.2006, (αριθμ.προσφ.65731/01 και 65900/01), σκ.54, Jankovic κατά Κροατίας της 12ης.10.2000, (αριθμ.προσφ.43440/98), Kjartan Asmundsson κατά Ισλανδίας της 12ης.10.2004, (60669/00), σκ. 39, Domalewski κατά Πολωνίας της 15ης.6.1999, (αριθμ.προσφ.34610/97)]. Εξάλλου, με το άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου δεν κατοχυρώνεται δικαίωμα συντάξεως ορισμένου ύψους [βλ. Ε.Δ.Δ.Α., Valkon και λοιποί κατά Βουλγαρίας της 25ης.10.2011, (αριθμ.προσφ. 2033/04, 19125/04, 19475/04, 19490/04, 19495/04, 19497/04, 24729/04, 171/05 και 2041/05), σκ. 84, επί του παραδεκτού, Da Conceicao Mateus και Santos Januario κατά Πορτογαλίας της 8.10.2013, (αριθμ.προσφ.62235/12 και 57725/12), σκ. 18, Pejic κατά Σερβίας της 8ης.10.2013, (αριθμ.προσφ.34799/07), σκ.54], με συνέπεια να μην αποκλείεται, καταρχήν, διαφοροποίηση του ύψους της συνταξιοδοτικής παροχής, αναλόγως με τις επικρατούσες εκάστοτε οικονομικές συνθήκες. Ωστόσο, η μείωση ή η διακοπή της σύνταξης μπορεί να θεωρηθεί κατά περίπτωση παρέμβαση στην ειρηνική απόλαυση της περιουσίας, που πρέπει να είναι δικαιολογημένη (βλ. Ε.Δ.Δ.Α., Valkon και λοιποί κατά Βουλγαρίας, ό.π., σκ.84, Kjartan Asmundsson κατά Ισλανδίας, ό.π., σκ. 39-40, Rasmussen κατά Πολωνίας της 28ης.04.2009, (αριθμ.προσφ. 38886/05), σκ.71, Wiczorek κατά Πολωνίας της 8ης.12.2009, (αριθμ.προσφ.18176/05), σκ.57, Panfile κατά Ρουμανίας της 20ης.03.2012, (αριθμ.προσφ.13902/11), σκ.15, Kjartan Ásmundsson κατά Ισλανδίας, ό.π., σκ.39]. Επιπλέον, για να είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου η επέμβαση σε περιουσιακής φύσεως αγαθό, υπό την ανωτέρω έννοια, πρέπει να προβλέπεται από νομοθετικές ή άλλου είδους κανονιστικές διατάξεις και να δικαιολογείται από λόγους γενικού συμφέροντος, στους οποίους περιλαμβάνονται, καταρχήν, και αυτοί που συνάπτονται με την αντιμετώπιση ενός ιδιαίτερος σοβαρού, κατά την εκτίμηση του εθνικού νομοθέτη, δημοσιονομικού

προβλήματος ή με την εξασφάλιση της βιωσιμότητας των κοινωνικοασφαλιστικών οργανισμών. Η εκτίμηση δε του νομοθέτη ως προς την ύπαρξη λόγου δημοσίου συμφέροντος που επιβάλλει τον περιορισμό ενός περιουσιακού δικαιώματος και ως προς την επιλογή της ακολουθητέας πολιτικής για την εξυπηρέτησή του υπόκεινται σε οριακό δικαστικό έλεγχο [πρβλ. Ε.Δ.Δ.Α., James και λοιποί κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 21ης.02.1986, (αριθμ.προσφ.8793/79), σκ.46, Pressos Compania Naviera S.A. και λοιποί κατά Βελγίου της 20ης.11.1995, (αριθμ.προσφ.17849/91), σκ.37, Κλιάφας και λοιποί κατά Ελλάδος της 8ης.07.2004, (αριθμ.προσφ.66810/01), σκ.25, Adrejeva κατά Λετονίας, ό.π., σκ. 83], ιδίως, όταν ο σκοπός αυτός συνδέεται με εκτιμήσεις σχετικά με τον καθορισμό των προτεραιοτήτων κατά τη διάθεση των περιορισμένων κρατικών πόρων [βλ. Ε.Δ.Δ.Α., Κουφάκη και ΑΔΕΔΥ κατά Ελλάδος της 7ης.05.2013, (αριθμ.προσφ.57665/12), σκ. 31]. Περαιτέρω, η επέμβαση στην περιουσία πρέπει να είναι πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από τον νομοθέτη σκοπού γενικού συμφέροντος και να μην είναι δυσανάλογη σε σχέση μ' αυτόν (βλ. Ε.Δ.Δ.Α., James και λοιποί κατά Ηνωμένου Βασιλείου, σκ.50). Ειδικότερα, σε ότι αφορά στις περικοπές συνταξιοδοτικών παροχών, ο δικαστής κατά τον σχετικό έλεγχο λαμβάνει υπόψη: (α) εάν οι σχετικές περικοπές λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο της αρχής της κοινωνικής αλληλεγγύης (Ε.Δ.Δ.Α., Valkón, ό.π., σκ.92 και 98), (β) εάν πρόκειται για διανεμητικό σύστημα, οπότε καθίστανται ανεκτές και εγτονες επεμβάσεις στα συνταξιοδοτικά δικαιώματα, ακόμη κι αν για την απόληψη συνταξιοδοτικών παροχών καταβάλλονταν εισφορές (Ε.Δ.Δ.Α., Da Conceicao Mateus και Santos Janeiro, ό.π., σκ. 24 και 28), (γ) τον αναδρομικό ή μη χαρακτήρα των περικοπών [Ε.Δ.Δ.Α., Levochkina κατά Ρωσίας της 5ης.07.2007, (αριθμ.προσφ.944/02), σκ. 48-51], (δ) το τυχαίο και, άρα, αυθαίρετο κριτήριο των περικοπών (Ε.Δ.Δ.Α., Andrejeva κατά Λετονίας, ό.π.), (ε) τη φύση της παροχής, δηλαδή εάν έχει ή όχι προνομιακό χαρακτήρα (Ε.Δ.Δ.Α., Da Conceicao Mateus και Santos Janeiro, ό.π., σκ. 24), (στ) τη χρονική διάρκεια των περικοπών (Da Conceicao Mateus και Santos Janeiro, ό.π., σκ. 28), (ζ) τον μέσο όρο των παροχών που λαμβάνουν οι υπόλοιποι συνταξιούχοι [Ε.Δ.Δ.Α., Valkón, ό.π., σκέψη 97, Khoniakina κατά Γεωργίας της 19ης.06.2012, (αριθμ.προσφ.17767/08) σκ.77], (η) τη μέριμνα του εθνικού νομοθέτη για την εξασφάλιση ενός αξιοπρεπούς βιοτικού επιπέδου των προσώπων που υφίστανται τις συνέπειες των κρατικών περιοριστικών μέτρων, ώστε να μην τίθεται ζήτημα παραβίασης και του άρθρου 3 της Ε.Σ.Δ.Α. [Ε.Δ.Δ.Α., Budina κατά Ρωσίας της 18ης.06.2009, (αριθμ.προσφ.45603/05), Κουφάκη και ΑΔΕΔΥ κατά Ελλάδας, ό.π., σκ.46]. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να κρίνεται, *in concreto*, αν υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες εκάστης υποθέσεως η εφαρμογή του νόμου που εκπληρώνει το δημόσιο συμφέρον με επέμβαση στο δικαίωμα της περιουσίας επιφέρει υπέρμετρη επιβάρυνση της περιουσίας, ανατρέποντας τη δίκαιη ισορροπία που πρέπει να υφίσταται μεταξύ των διακυβευόμενων συμφερόντων (ΟΛΣΤΕ 734/2016, 668/2012, σκ.34, 1285-1286/2012, σκ.15). Πάντως, παρόλο που το άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου δεν περιορίζει την ελευθερία του κράτους να επιλέξει τη μορφή ή τα ποσά των συνταξιοδοτικών παροχών που χορηγεί στο πλαίσιο του καθεστώτος της κοινωνικής ασφάλισης, είναι, εντούτοις, σημαντικό, να επιβεβαιώνεται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, κατά πόσον το δικαίωμα του συνταξιούχου στη λήψη της χορηγούμενης συνταξιοδοτικής παροχής παραβιάστηκε με τέτοιο τρόπο που οδηγεί σε βλάβη της ουσίας του συνταξιοδοτικού του δικαιώματος (Ε.Δ.Δ.Α., Khoniakina κατά Γεωργίας, ό.π., σκ. 71, Wieczorek κατά Πολωνίας, ό.π., σκ.57, Kjartan Ásmundsson κατά Ισλανδίας, ό.π., σκ.39). Στο ίδιο πλαίσιο, εξάλλου, δεν τηρείται η δίκαιη ισορροπία μεταξύ των απαιτήσεων του γενικού συμφέροντος και της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου, όταν ο ενδιαφερόμενος έχει αναγκαστεί μέσω των περικοπών αυτών να υποστεί ένα υπερβολικό ατομικό βάρος [Ε.Δ.Δ.Α., Khoniakina κατά Γεωργίας, σκ.72, BÉLANÉ NAGY κατά Ουγγαρίας της 13ης.12.2016, (αριθμ.προσφ.53080/13), σκ.126].

11.

Επειδή,

στο πλαίσιο της δημοσιονομικής κρίσεως που επικρατεί στην Ελλάδα από τον Ιανουάριο του 2010, και μετά τη διαπίστωση με την 2010/182 απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 16ης Φεβρουαρίου 2010 (L 83/13), της καταστάσεως υπερβολικού ελλείμματος, στην οποία είχε περιέλθει η Ελληνική Δημοκρατία, καθώς και της ανάγκης λήψεως μέτρων για τη μείωση αυτού, θεσπίστηκε ο ν.3845/2010 «Μέτρα για την εφαρμογή του μηχανισμού στήριξης της ελληνικής οικονομίας από τα κράτη-μέλη της Ζώνης του ευρώ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο» (ΦΕΚ Α' 65), στο άρθρο τρίτο του οποίου περιελήφθησαν τα πρώτα μέτρα σχετικά με την περικοπή συντάξεων. Ειδικότερα, το άρθρο αυτό ορίζει στην παράγραφο 10 (όπως αυτή αντικαταστάθηκε από τότε που ίσχυσε με το άρθρο 24 του ν.4038/2012, ΦΕΚ Α' 14), ότι: «Τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και το επίδομα αδειάς, που προβλέπονται από οποιαδήποτε γενική ή ειδική διάταξη νόμου ή κανονιστικής πράξης, για τους συνταξιούχους και βοηθηματούχους όλων των Φορέων Κύριας Ασφάλισης, με εξαίρεση τους συντάξιούχους του Ο.Γ.Α., χορηγούνται εφόσον ο δικαιούχος έχει υπερβεί το 60ό έτος της ηλικίας και το ύψος τους καθορίζεται ως εξής: α) Το επίδομα εορτής Χριστουγέννων, στο ποσό των τετρακοσίων (400) ευρώ. β) Το επίδομα εορτής Πάσχα, στο ποσό των διακοσίων (200) ευρώ. γ) Το επίδομα αδειάς, στο ποσό των διακοσίων (200) ευρώ.». Στον ανωτέρω νόμο προσαρτήθηκαν ως Παραρτήματα III και IV, αντιστοίχως, το «Μνημόνιο Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής- 3 Μαΐου 2010» και το «Μνημόνιο Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής- 3 Μαΐου 2010», που αποτελούν τα δύο από τα τρία μέρη, από τα οποία απαρτίζεται το «Μνημόνιο Συνεννόησης» (Memorandum of Understanding), που υπεγράφη στις 3.5.2010 αφενός από τον Υπουργό Οικονομικών και τον Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, ως εκπροσώπους της Ελληνικής Δημοκρατίας, και αφετέρου από τον Επίτροπο Οικονομικών και Νομισματικών Υποθέσεων, ως εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ενεργούσας για λογαριασμό των κρατών - μελών της Ευρωζώνης. Όπως δε έχει κριθεί (Ολ. ΣτΕ 668/2012, σκ. 28), το εν λόγω Μνημόνιο Συνεννόησης δεν αποτελεί διεθνή συνθήκη, αλλά «το πρόγραμμα της Ελληνικής Κυβερνήσεως, με το οποίο καθορίζονται οι στόχοι της γενικότερης πολιτικής της και τα μέσα επιτεύξεώς τους για την επόμενη τριετία, καθώς και το χρονοδιάγραμμα για την θέσπιση των μέτρων αυτών, προς τον σκοπό της αντιμετώπισεως της, κατά την Κυβέρνηση, συντρεχούσης κατά τον χρόνο της εξαγγελίας του εν λόγω προγράμματος οξείας δημοσιονομικής κρίσεως και του κινδύνου χρεοκοπίας της χώρας με την ενεργοποίηση και του αποφασισθέντος, στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, ευρωπαϊκού μηχανισμού στήριξης της ελληνικής οικονομίας». Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του ανωτέρω ν.3845/2010, «το αίτημα της Κυβέρνησης για ενεργοποίηση αυτού του μηχανισμού αποτέλεσε πράξη ευθύνης και ιστορική υποχρέωση απέναντι στον κίνδυνο κατάρρευσης της οικονομίας λόγω αδυναμίας δανεισμού. Η προσφυγή στον μηχανισμό ήταν το τελευταίο καταφύγιο για να αποτραπεί η χρεοκοπία της χώρας. Ταυτόχρονα η ανάγκη προσφυγής στον μηχανισμό στήριξης μας οδηγεί στην ανάγκη να λάβουμε πρόσθετα μέτρα, για να εγγυηθούν οι εταίροι μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο τη χρηματοδότηση των αναγκών μας, αλλά και για να βγούμε ασφαλείς από την κρίση....».

12. Επειδή, στη συνέχεια, εκδόθηκε ο ν.3863/2010 με τίτλο «Νέο Ασφαλιστικό Σύστημα και συναφείς διατάξεις, ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις» (ΦΕΚ Α' 115), στο άρθρο 37 του οποίου ορίσθηκαν τα ακόλουθα: «Από 1.1.2011 και εφεξής οι Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και το ΝΑΤ επιχορηγούνται με βάση την ισχύουσα νομοθεσία και ειδικά για τα έτη 2010-2013, τηρουμένων των στόχων του Προγράμματος Σταθερότητας και

Ανάπτυξης και του μηχανισμού στήριξης της ελληνικής οικονομίας (ν. 3845/2010). Από 1.1.2015 το κράτος αναλαμβάνει τη χρηματοδότηση της βασικής σύνταξης όλων των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και του ΝΑΤ, πλην των Ε.Τ.Α.Α., Ε.Τ.Α.Π.-Μ.Μ.Ε. και του συστήματος ασφάλισης προσωπικού της Τράπεζας της Ελλάδος. Το ποσό αυτό επιμερίζεται στους οργανισμούς ανάλογα με τον αριθμό των δικαιούχων και των ποσών που καταβάλλονται...». Εξάλλου, στο άρθρο 38 του ίδιου νόμου, όπως η μεν παρ. 1 αυτού τροποποιήθηκε από τα άρθρα 138 παρ. Β περ. 10 του ν. 4052/2012 και 30 παρ. 3 του ν. 4075/2012 (ΦΕΚ Α' 89, 11.4.2012) η δε παρ. 3 από το άρθρο 37 παρ. 2 α του ν. 3996/2011 (ΦΕΚ Α' 170, 5.8.2011), ορίσθηκαν τα εξής: «1. Από 1.8.2010 θεσπίζεται Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ) η οποία τηρείται σε λογαριασμό με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια, στο Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών (ΑΚΑΓΕ) το οποίο συστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 149 του ν. 3655/2008 (ΦΕΚ 58 Α'). Σκοπός του Λογαριασμού είναι η κάλυψη ελλειμμάτων των κλάδων κύριας σύνταξης Φ.Κ.Α., καθώς και η χρηματοδότηση του προγράμματος "Πρόγραμμα κατ' οίκον φροντίδας συνταξιούχων". 2. Η Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων παρακρατείται μηνιαία κατά την καταβολή της σύνταξης από τις συντάξεις κύριας ασφάλισης των συνταξιούχων του Δημοσίου, ΝΑΤ και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (Φ.Κ.Α.) αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης υπολογίζεται στο συνολικό ποσό της σύνταξης και καθορίζεται ως εξής: α. Για συντάξεις από 1.400,01 € έως 1.700,00 €, ποσοστό 3% β. Για συντάξεις από 1.700,01 € έως 2.000,00 €, ποσοστό 4% γ. Για συντάξεις από 2.000,01 € έως 2.300,00 €, ποσοστό 5% δ. Για συντάξεις από 2.300,01 € έως 2.600,00 €, ποσοστό 6% ε. Για συντάξεις από 2.600,01 € έως 2.900,00 €, ποσοστό 7% στ. Για συντάξεις από 2.900,01 € έως 3.200,00 €, ποσοστό 8% ζ. Για συντάξεις από 3.200,01 € έως 3.500,00 €, ποσοστό 9% η. Για συντάξεις από 3.500,01 € και άνω, ποσοστό 10%. 3.α. Για την πρώτη κατηγορία το ποσό της σύνταξης μετά την παρακράτηση της εισφοράς δεν μπορεί να υπολείπεται των χιλίων τετρακοσίων ευρώ (1.400 €). β. ... γ. Εξαιρούνται της παρακράτησης της Ειδικής Εισφοράς οι συνταξιούχοι που λαμβάνουν το εξωϊδρυματικό επίδομα του άρθρου 42 του ν. 1140/1981 (Α' 68), όπως ισχύει, καθώς και οι συνταξιούχοι της παρ. 3 του άρθρου 42 του ν. 1140/1981, όπως ισχύει, και της παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 2084/1992 (Α' 165), που λαμβάνουν προσαύξηση της κύριας σύνταξης τους λόγω απόλυτης αναπηρίας. δ. ... ε. ... 4. Τα ποσά που παρακρατούνται με ευθύνη του Δημοσίου, του ΝΑΤ και των Φ.Κ.Α. αποδίδονται στο Λογαριασμό του ΑΚΑΓΕ το αργότερο μέχρι το τέλος του επομένου, από την παρακράτηση, μήνα. 5. Η οικονομική και λογιστική λειτουργία του Λογαριασμού της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων είναι η ίδια με αυτή που ισχύει για το Α.Κ.Α.Γ.Ε.. Τα κεφάλαια του Λογαριασμού επενδύονται στο Κοινό Κεφάλαιο Τραπεζής Ελλάδος. 6. Με κρίση απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζεται: α) η διαδικασία απόδοσης της εισφοράς στο Λογαριασμό και β) η διαδικασία μεταφοράς των ποσών στους Φ.Κ.Α.. Με όμοια απόφαση καθορίζεται το ύψος του ποσού που απαιτείται κάθε φορά για κάλυψη του ελλείμματος του κλάδου κύριας σύνταξης. 7. Μετά την 1.1.2015 τα ποσά της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων μεταφέρονται στο Α.Κ.Α.Γ.Ε. και αποτελούν έσοδο του Ασφαλιστικού Κεφαλαίου Αλληλεγγύης Γενεών...».

13. Επειδή, στη συνέχεια, ψηφίστηκε ο ν. 3985/2011 με τίτλο «Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» (ΦΕΚ Α' 151/1.7.2011), στα πρότυπα της δημοσιονομικής διαχείρισης που εισήχθησαν με τον ν.3871/2010. Οι προβλεπόμενες στο ν. 3985/2011 παρεμβάσεις στο πλαίσιο της δεύτερης δέσμης μέτρων για τη βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος πραγματοποιήθηκαν με το ν. 3986/2011 με τίτλο «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» (ΦΕΚ Α' 152/1.7.2011). Ειδικότερα, στο άρθρο 44 του ως άνω νόμου, όπως η μεν παρ. 11 περ. γ αυτού αντικαταστάθηκε από το άρθρο 23 του ν.

4038/2012, η δε παρ. 12 αυτού από το άρθρο 2 παρ.7 του ν. 4024/2011, ορίσθηκαν τα εξής: «1. ... 2. ... 10. Από 1.8.2011, τα ποσοστά των περιπτώσεων (β) έως και (η) της παραγράφου 2 του άρθρου 38 του ν. 3863/2010 (Α' 115), καθώς και του άρθρου 11 του ν. 3865/2010 (Α' 120) αναπροσαρμόζονται σε 6%, 7%, 9%, 10%, 12%, 13% και 14% αντίστοιχα. 11. α) Από 1.8.2011, στους συνταξιούχους του Δημοσίου, του ΝΑΤ και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (Φ.Κ.Α.) αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης που δεν έχουν συμπληρώσει το 60ό έτος ηλικίας, παρακρατείται επιπλέον μηνιαία εισφορά ως εξής: i. Για συντάξεις από 1.700,01 € έως 2.300,00 €, ποσοστό 6%. ii. Για συντάξεις από 2.300,01 € έως 2.900,00 €, ποσοστό 8% και iii. Για συντάξεις από 2.900,01 € και άνω, ποσοστό 10%. β) Οι παρακρατήσεις υπολογίζονται στο συνολικό ποσό της σύνταξης, όπως διαμορφώνεται μετά την παρακράτηση της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων της προηγούμενης παραγράφου. γ) Εξαιρούνται της ανωτέρω εισφοράς όσοι αποστρατεύθηκαν με πρωτοβουλία της Υπηρεσίας ή έχουν συνταξιοδοτηθεί λόγω αυτοδίκαιης λύσης της εργασιακής σχέσης, πλην εκείνων που συνταξιοδοτούνται από ασφαλιστικούς οργανισμούς αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Επίσης, εξαιρούνται της ανωτέρω εισφοράς και οι συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας ή γήρατος που λαμβάνουν το Εξωιδρυματικό Επίδομα ή το Επίδομα Απολύτου Αναπηρίας του άρθρου 42 του ν. 1140/1981 (Α' 68), όπως ισχύει, και της παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 2084/1992 (Α' 165) ή το επίδομα ανικανότητας του άρθρου 54 του π.δ. 169/2007 (Α' 210), ή πρόκειται για θύματα τρομοκρατικών ενεργειών ή βιαιών συμβάντων, καθώς και ορφανικές οικογένειες αυτών. δ) Η παραπάνω παρακράτηση διακόπτεται τον επόμενο μήνα από τη συμπλήρωση του 60ού έτους ηλικίας. ε) Για την πρώτη κατηγορία το ποσό της σύνταξης μετά την παρακράτηση της επιπλέον εισφοράς δεν μπορεί να υπολείπεται των χιλίων επτακοσίων ευρώ (1.700 €). στ) Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 38 του ν. 3863/2010 και του άρθρου 11 του ν. 3865/2010. 12. α) Από 1.8.2011, οι διατάξεις των παραγράφων 10 και 11 εφαρμόζονται στο 50% του συνολικού ποσού κύριας και επικουρικής σύνταξης, που χορηγείται από το ΕΤΑΤ και το ΕΤΕΑΜ, σε συνταξιούχους προσυνταξιοδοτικού καθεστώτος. Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 38 του ν. 3863/2010 (Α' 115). β) Η παράγραφος 13 καταλαμβάνει από 1.9.2011 και το 50% του συνολικού ποσού κύριας και επικουρικής σύνταξης, που χορηγείται από το ΕΤΑΤ και το ΕΤΕΑΜ σε συνταξιούχους προσυνταξιοδοτικού καθεστώτος. 13. α) Από 1.9.2011 θεσπίζεται Ειδική Εισφορά Συνταξιούχων Επικουρικής Ασφάλισης, η οποία τηρείται σε λογαριασμό με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια, στο Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών (Α.Κ.Α.ΓΕ.), το οποίο συστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 149 του ν. 3655/2008 (Α' 58). Σκοπός του Λογαριασμού είναι η κάλυψη ελλειμμάτων φορέων και κλάδων επικουρικής σύνταξης. β) Η Ειδική Εισφορά Συνταξιούχων Επικουρικής Ασφάλισης παρακρατείται μηνιαία κατά την καταβολή της σύνταξης των συνταξιούχων των φορέων επικουρικής ασφάλισης, αρμοδιότητας όλων των Υπουργείων, καθώς και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), τα οποία χορηγούν επικουρικές συντάξεις, δυνάμει ασφάλισης η οποία έχει χωρήσει σε υποκατάσταση υποχρεωτικής ασφάλισης σε Φ.Κ.Α.. Η εισφορά υπολογίζεται στο συνολικό ποσό της σύνταξης και καθορίζεται ως εξής: i. Για συντάξεις από 300,01 € έως 350,00 €, ποσοστό 3% ii. Για συντάξεις από 350,01 € έως 400,00 €, ποσοστό 4% iii. Για συντάξεις από 400,01 € έως 450,00 €, ποσοστό 5% iv. Για συντάξεις από 450,01 € έως 500,00 €, ποσοστό 6% v. Για συντάξεις από 500,01 € έως 550,00 €, ποσοστό 7% vi. Για συντάξεις από 550,01 € έως 600,00 €, ποσοστό 8% vii. Για συντάξεις από 600,01 € έως 650,00 €, ποσοστό 9% viii. Για συντάξεις από 650,01 € και άνω, ποσοστό 10%. γ) Για την πρώτη κατηγορία το ποσό της σύνταξης μετά την παρακράτηση της εισφοράς δεν μπορεί να υπολείπεται των τριακοσίων ευρώ (300 €). δ) Εξαιρούνται της παρακράτησης της ειδικής εισφοράς οι συνταξιούχοι που λαμβάνουν το Εξωιδρυματικό Επίδομα του άρθρου 42 του ν. 1140/1981 (Α' 68), όπως ισχύει, καθώς και οι συνταξιούχοι της παραγράφου 3 του άρθρου 42 του ν. 1140/1981, όπως ισχύει, και της παραγράφου 2 του

άρθρου 30 του ν. 2084/1992 (Α' 165), που λαμβάνουν προσαύξηση της σύνταξης τους λόγω απόλυτης αναπηρίας. ε) ... στ) Τα ποσά που παρακρατούνται με ευθύνη των φορέων αποδίδονται σε Λογαριασμό του Α.Κ.Α.ΓΕ. το αργότερο μέχρι το τέλος του επόμενου, από την παρακράτηση, μήνα. ζ) Η οικονομική και λογιστική λειτουργία του Λογαριασμού της Ειδικής Εισφοράς Συνταξιούχων είναι η ίδια με αυτή που ισχύει για το Α.Κ.Α.ΓΕ.. Τα κεφάλαια του Λογαριασμού επενδύονται στο Κοινό Κεφάλαιο Τραπέζης Ελλάδος. η) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζεται το ύψος του ποσού που απαιτείται κάθε φορά για κάλυψη του ελλείμματος του κλάδου επικουρικής σύνταξης. θ) Μετά την 1.1.2015 τα ποσά της Ειδικής Εισφοράς Συνταξιούχων μεταφέρονται στο Α.Κ.Α.ΓΕ. και αποτελούν έσοδο του Ασφαλιστικού Κεφαλαίου Αλληλεγγύης Γενεών».

14. Επειδή, η επόμενη μείωση στις κύριες και επικουρικές συντάξεις επήλθε με τον ν.4024/2011 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο-βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015» (ΦΕΚ Α' 226/27.10.2011). Ειδικότερα, στο άρθρο 2 του νόμου αυτού, με τίτλο «Ρύθμιση θεμάτων ασφαλιστικών φορέων», όπως οι παρ. 1 και 2 αυτού τροποποιήθηκαν από το άρθρο 25 παρ. 1 του ν. 4038/2012, ορίζονται τα εξής: «1. Από 1.11.2011 στους συνταξιούχους του ΝΑΤ και των φορέων κύριας ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, οι οποίοι δεν έχουν συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας μειώνεται κατά 40% το ποσό της μηνιαίας κύριας σύνταξης που υπερβαίνει τα 1.000 ευρώ. Η ανωτέρω μείωση καταλαμβάνει και το 50% του συνολικού ποσού κύριας και επικουρικής σύνταξης, που χορηγείται από το ΕΤΑΜ και το ΕΤΕΑΜ, σε συνταξιούχους προσυνταξιοδοτικού καθεστώτος. Για την παραπάνω μείωση λαμβάνεται υπόψη το ποσό της κύριας σύνταξης που εναπομένει μετά την παρακράτηση από το συνολικό ποσό της μηνιαίας σύνταξης της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων και της επιπλέον εισφοράς της παρ. 11 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 (Α' 152). Η κατά τα ανωτέρω μείωση διακόπτεται από την πρώτη του επόμενου μήνα από εκείνον κατά τον οποίο συμπληρώνεται το 55ο έτος της ηλικίας. Εξαιρούνται της ανωτέρω μείωσης οι συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας ή γήρατος που λαμβάνουν το εξωιδρυματικό επίδομα ή το επίδομα απόλυτου αναπηρίας του άρθρου 42 του ν. 1140/1981 (Α' 68) και του άρθρου 30 του ν. 2084/1992 (Α' 165) ή πρόκειται για θύματα τρομοκρατικών ενεργειών ή βίαιων συμβάντων, καθώς και οι ορφανικές οικογένειες αυτών ή είναι συνταξιούχοι του ν. 3185/2003 (Α' 229) ή του άρθρου 5 του ν. 3232/2004 (Α' 48), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ή της παραγράφου 3 του άρθρου 16 του ν. 2227/1994 (Α' 129), καθώς και όσοι έχουν συνταξιοδοτηθεί με το καθεστώς υπερβαρέων επαγγελματιών, όσοι έχουν συνταξιοδοτηθεί με τριάντα πέντε (35) τουλάχιστον έτη πραγματικής ασφάλισης και συνταξιούχοι του ΝΑΤ. Επίσης εξαιρούνται της ανωτέρω μείωσης: α) οι συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας ή γήρατος, οι οποίοι είχαν το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν βάσει των διατάξεων του άρθρου 5 του ν. 3232/2004, αλλά συνταξιοδοτήθηκαν σύμφωνα με άλλες διατάξεις, β) οι συνταξιούχοι λόγω γήρατος, των οποίων αποδεδειγμένα η αναπηρία, όπως αυτή προσδιορίζεται στο ν. 612/1977 (Α' 164) και στο άρθρο 42 του ν. 1140/1981 (Α' 68), όπως αυτοί έχουν συμπληρωθεί, τροποποιηθεί και ισχύουν, επήλθε μετά τη συνταξιοδότηση τους. Τα ποσά που προέρχονται από την κατά τα ανωτέρω μείωση των συντάξεων αποτελούν έσοδα του οικείου φορέα στον οποίο ανήκει ο συνταξιούχος. 2. Από 1.11.2011 στους συνταξιούχους του ΝΑΤ και των φορέων κύριας ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης οι οποίοι δεν εμπίπτουν στην μείωση της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, μειώνεται κατά 20% το ποσό της μηνιαίας κύριας σύνταξης που υπερβαίνει τα 1.200 ευρώ. Η ανωτέρω μείωση καταλαμβάνει και το 50% του συνολικού ποσού κύριας και επικουρικής σύνταξης, που χορηγείται από το ΕΤΑΤ

και το ΕΤΕΑΜ σε συνταξιούχους προσυνταξιοδοτικού καθεστώτος. Για την παραπάνω μείωση λαμβάνεται υπόψη το ποσό της κύριας σύνταξης που εναπομένει μετά την παρακράτηση από το συνολικό ποσό της μηνιαίας σύνταξης της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων και της επιπλέον εισφοράς της παρ. 11 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011. Εξαιρούνται της ανωτέρω μείωσης οι συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας ή γήρατος που λαμβάνουν το εξωδρυματικό επίδομα ή το επίδομα απολύτου αναπηρίας του άρθρου 42 του ν. 1140/1981 και του άρθρου 30 του ν. 2084/1992 ή πρόκειται για θύματα τρομοκρατικών ενεργειών ή βίαιων συμβάντων, καθώς και οι ορφανικές οικογένειες αυτών, ή είναι συνταξιούχοι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 3232/2004 (Α' 48), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ή της παραγράφου 3 του άρθρου 16 του ν. 2227/1994 (Α' 129). Επίσης εξαιρούνται της ανωτέρω μείωσης: α) οι συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας ή γήρατος, οι οποίοι είχαν το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν βάσει των διατάξεων του άρθρου 5 του ν. 3232/2004, αλλά συνταξιοδοτήθηκαν σύμφωνα με άλλες διατάξεις, β) οι συνταξιούχοι λόγω γήρατος, των οποίων αποδεδειγμένα η αναπηρία, όπως αυτή προσδιορίζεται στο ν. 612/1977 (Α' 164) και στο άρθρο 42 του ν. 1140/1981 (Α' 68), όπως αυτοί έχουν συμπληρωθεί, τροποποιηθεί και ισχύουν, επήλθε μετά τη συνταξιοδότηση τους. Τα ποσά που προέρχονται από την κατά τα ανωτέρω μείωση των συντάξεων αποτελούν έσοδα του οικείου φορέα στον οποίο ανήκει ο συνταξιούχος. 3. Από 1.11.2011 και εφεξής, στους συνταξιούχους του Ενιαίου Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών (ΕΤΕΑΜ), το τμήμα της μηνιαίας επικουρικής σύνταξης, το οποίο, μετά την τυχόν παρακράτηση της Ειδικής Εισφοράς Συνταξιούχων Επικουρικής Ασφάλισης της παραγράφου 13 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 (Α' 152), υπερβαίνει το ποσό των 150 ευρώ, μειώνεται κατά ποσοστό 30%. Το ποσό της σύνταξης μετά την ανωτέρω μείωση δεν δύναται να υπολείπεται των 150 ευρώ. 4. Από 1.11.2011 και εφεξής, στους συνταξιούχους του Κλάδου Ασφάλισης Προσωπικού ΔΕΗ του ΤΑΥΤΕΚΩ, των Τομέων «ΤΕΑΠ-ΟΤΕ», «ΤΕΑΠ-ΕΛΤΑ», «ΤΕΑΠ-ΕΤΒΑ» του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του ΤΑΥΤΕΚΩ και στους συνταξιούχους του ΕΤΑΤ που λαμβάνουν μόνο επικουρική σύνταξη, καθώς και στους συνταξιούχους του ΕΤΑΤ στο 50% του συνολικού ποσού κύριας και επικουρικής σύνταξης, που χορηγείται από το ΕΤΑΤ και το ΕΤΕΑΜ σε συνταξιούχους προσυνταξιοδοτικού καθεστώτος, το ποσό της μηνιαίας επικουρικής σύνταξης μειώνεται κατά ποσοστό 15% και για τους συνταξιούχους του Μ.Τ.Π.Υ. κατά ποσοστό 20%. Σε περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 13 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011, προηγείται η παρακράτηση της Ειδικής Εισφοράς Συνταξιούχων Επικουρικής Ασφάλισης. Ειδικά για το Μ.Τ.Π.Υ., το τμήμα του μερίσματος που, μετά τις ανωτέρω παρακρατήσεις υπερβαίνει τα 500 ευρώ μηνιαίως, μειώνεται κατά 50%. 5. Τα εισπραττόμενα ποσά από τις αναφερόμενες στις προηγούμενες δύο παραγράφους μειώσεις αποτελούν πόρο των ανωτέρω φορέων-τομέων. 6. ...».

15. Επειδή, κατόπιν, τέσσερις μήνες μετά τις θεσπισθείσες με το άρθρο 2 του ν. 4024/2011 περικοπές συντάξεων, ο ν. 4051/2012 με τίτλο «Ρυθμίσεις συνταξιοδοτικού περιεχομένου και άλλες επείγουσες ρυθμίσεις εφαρμογής του Μνημονίου Συνεννόησης του ν. 4046/2012» (ΦΕΚ Α' 40/29.2.2012) προέβλεψε νέες περικοπές συντάξεων στο άρθρο 6, το οποίο, ειδικότερα, ορίζει τα εξής: «1. Τα ποσά της μηνιαίας κύριας σύνταξης που υπερβαίνουν τα χίλια τριακόσια (1.300) ευρώ και καταβάλλονται από την Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς και τους λοιπούς φορείς κύριας Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, μειώνονται κατά 12% από 1.1.2012. Η μείωση αυτή καταλαμβάνει και το 50% του συνολικού ποσού κύριας και επικουρικής σύνταξης που χορηγείται από το ΕΤΑΤ και το ΕΤΕΑΜ σε συνταξιούχους προσυνταξιοδοτικού καθεστώτος. Για τη μείωση λαμβάνεται υπόψη το ποσό της καταβλητέας την 1.1.2012 κύριας σύνταξης. Το ποσό της κύριας σύνταξης μετά και την παραπάνω μείωση της παραγράφου αυτής δεν μπορεί να υπολείπεται των χιλίων

τριακοσίων (1.300) ευρώ. Όταν δικαιούχοι για τη σύνταξη λόγω θανάτου είναι περισσότεροι του ενός, το ποσό πέραν των χιλίων τριακοσίων (1.300) ευρώ του συνολικού ποσού σύνταξης μειώνεται κατά το ως άνω ποσοστό. Το εναπομείναν ποσό σύνταξης επιμερίζεται κατά τα ποσοστά των δικαιούχων. 2. Τα καταβαλλόμενα ποσά συντάξεων από το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών (ΕΤΕΑΜ), τους Τομείς του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Ιδιωτικού Τομέα (ΤΕΑΙΤ), το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Δημοσίων Υπαλλήλων (ΤΕΑΔΥ) και τους Τομείς αυτού «ΤΕΑΠΟΚΑ» και «ΤΑΔΚΥ», το Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Τραπεζοϋπαλλήλων (ΕΤΑΤ), τους Τομείς του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Ταμείου Ασφάλισης Υπαλλήλων Τραπεζών και Επιχειρήσεων Κοινής Ωφέλειας (ΤΑΥΤΕΚΩ) και τον Κλάδο Ασφάλισης Προσωπικού ΔΕΗ του ΤΑΥΤΕΚΩ, μειώνονται από 1.1.2012 ως εξής: Οι συντάξεις έως διακόσια πενήντα (250) ευρώ, κατά ποσοστό 10% στο συνολικό ποσό. Το ποσό της σύνταξης μετά τη μείωση δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού των διακοσίων (200) ευρώ. Οι συντάξεις από διακόσια πενήντα ευρώ και ένα λεπτό (250,01) έως τριακόσια (300) ευρώ, κατά ποσοστό 15% στο συνολικό ποσό. Το ποσό της σύνταξης μετά τη μείωση δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού των διακοσίων είκοσι πέντε (225) ευρώ. Οι συντάξεις από τριακόσια ευρώ και ένα λεπτό (300,01) και άνω κατά ποσοστό 20% στο συνολικό ποσό. Το ποσό της σύνταξης μετά τη μείωση δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού των διακοσίων πενήντα πέντε (255) ευρώ. Τα ποσοστά των μειώσεων αυτών καταλαμβάνουν και το 50% του συνολικού ποσού κύριας και επικουρικής σύνταξης που χορηγείται από το ΕΤΑΤ και το ΕΤΕΑΜ σε συνταξιούχους προσυνταξιοδοτικού καθεστώτος. Για τη μείωση λαμβάνεται υπόψη το ποσό της καταβλητέας την 1.1.2012 επικουρικής σύνταξης. 3. Από τη μείωση των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού εξαιρούνται οι συνταξιούχοι που προβλέπονται από τις διατάξεις του τέταρτου και πέμπτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 4024/2011, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. 4. Οι αναδρομικές μειώσεις των παραγράφων 1 και 2 παρακρατούνται σε 8 ισόποσες μηνιαίες δόσεις αρχής γενομένης από τη σύνταξη Μαΐου 2012. 5. Τα ποσά των μειώσεων των συντάξεων του άρθρου αυτού αποτελούν έσοδα του φορέα από τον οποίο καταβάλλεται η σύνταξη. 6. ...». Σχετικά με τις εν λόγω ρυθμίσεις στην αιτιολογική έκθεση του, ν. 4051/2012 -η οποία ουδόλως αναφέρεται στις περικοπές συντάξεων που είχαν επιβληθεί τέσσερις μήνες νωρίτερα με το άρθρο 2 του ν. 4024/2011- εκτίθενται τα εξής: «Η Πολιτεία, μετά την ψήφιση των ν. 3845/2010 (Α' 65) και ν. 4046/2012 (Α' 28), έχει αναλάβει την υποχρέωση της λήψης συγκεκριμένων μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής, προκειμένου, μεταξύ άλλων, για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό και πέραν του θεσμού της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων του άρθρου 38 του ν. 3863/2010, όπως αυτό ισχύει και των πρόσθετων εισφορών των παραγράφων 11 - 13, του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 (Α' 152), προτείνεται το παρόν άρθρο, με το οποίο επέρχονται περαιτέρω μειώσεις στο ποσό των κύριων και επικουρικών συντάξεων που υπερβαίνουν ένα συγκεκριμένο ύψος, λόγω των δημοσιονομικών αναγκών της χώρας και της δυσμενούς οικονομικής κατάστασης συγκεκριμένων ασφαλιστικών φορέων...».

16. Επειδή, τέλος, με το άρθρο πρώτο παρ. ΙΑ του ν.4093/2012, «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016-Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016» (ΦΕΚ Α' 222/12.11.2012), όπως το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε από το άρθρο 34 παρ. 4 του ν. 4111/2013 (Α' 18, 25.1.2013) με έναρξη ισχύος - σύμφωνα με το άρθρο 49 παρ. 4 του ίδιου νόμου - από 5.12.2012, ορίσθηκαν τα εξής: «ΙΑ.5. 1. Από 1.1.2013 η μηνιαία σύνταξη ή το άθροισμα των μηνιαίων συντάξεων άνω των 1.000,00 ευρώ από οποιαδήποτε πηγή και για οποιαδήποτε αιτία μειώνονται

εκτός από τις αναφορές στις προηγούμενες σκέψεις περί κοινών και ειδικών
 οι συντάξεις των φορέων κέρους και επικουρικής ασφάλισης υπεβλήθησαν,
 παραγγέλως, και στο σύνολο των γενικής φύσεως οικονομικών και φορολογικών
 μέτρων που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση του δημοσιονομικού προβλήματος της
 χώρας, τείνουν να είναι θετικά, με ταυτόχρονα, η σταδιακή μείωση του φορολογητέου
 ορίου, ο περιορισμός των κληματαίων και η αύξηση των συντάξεων φορολογίας
 εισοδήματος (άρθρο 27 του ν. 3986/2011, άρθρο 1 του ν. 3842/2010, 38 του ν.
 4024/2011 κ.α.), η επιβολή ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης (άρθρο 29 του ν. 3986/2011), η
 διαδοχική αύξηση των συντάξεων των φορέων προσημοποίησης αζίας, η υπαγωγή στους
 αυξημένους συντάξεις αλαβών και υπερωρών που υπαγορεύονται σε καταβολή κληματαίων

17.

Ενδειξη,

δικαιοσύνης».

εξασφάλιση της βελτιωμένης συνέχισης της καταβολής των παροχών στους
 διασφαλιστεί η βιωσιμότητα όλων των φορέων κοινωνικής ασφάλισης και η
 ασφαλιστικούς οργανισμούς και όρους των συντάξεων τους, προκειμένου να
 ανακαταστήσει η περικοπή όλων των δόμων και του επιδόματος αδείας για όρους τους
 μεταξύ των άλλων μέτρων προσημοποίησης των δημοσίων δαπανών κρήνη και
 δημοσιονομικές αλλαγές απαιτούνται μείωση των κερμάτων δαπανών.
 επιδόματος αδείας, στην ανώτερη αλληλεγγύη έκθεση, εκτιμάται ότι «... οι νέες
 Πρακτικά, στον άρθρο στις περικοπές των δόμων χριστογενών και Πάσχα και του
 τα βάση να καταναλώνονται ανάλογα με την οικονομική δυνατότητα των συνταξιούχων».
 βαίνει αυξανόμενη, ανάλογα με το ύψος της σύνταξης ή των συντάξεων, προκειμένου
 σύνταξης ή περιόχου του υπεβάλλουν τα 1000,00 ευρώ κατά μήνα. Η μείωση
 καταβαλλόμενης κέρους σύνταξης ή κέρους συντάξεων ή κέρους και επικουρικής
 συντάξεων «προκειμένου να είναι σε δικαιοδότη βάση, γίνεται στο σύνολο της
 προηγούμενων επιβληθέντων μειώσεων - αναφέρεται ότι η ανώτερη μείωση
 αλληλεγγύη έκθεση του τελευταίου του τύπου - χωρίς καμία μείωση των
 Τραπεζών της Ελλάδος καταργούνται...». Ζητήματα με τις περικοπές αυτές, στην
 Εργασία, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, καθώς και του ΟΓΑ, του ΝΑΤ και της
 και τομέων κέρους και επικουρικής ασφάλισης αποδοτικότητα του Υπουργείου
 καταστατική διατήρηση για τους συνταξιούχους και βελτιωμένων όλων των φορέων
 προβλέπονται από οποιαδήποτε γενική ή ειδική διατήρηση νόμου ή κανονιστική πράξη ή
 τα επιδόματα και άλλα εορτών χριστογενών και Πάσχα και το επίδομα αδείας, που
 και 2 του άρθρου 42 του ν. 1140/1981 (Α' 68), όπως ισχύουν. 2... ΙΑ.6.1... 3. Από 1.1.2013
 μειώσεις εξακολουθούν να μην είναι εξισορροπητικό επίδομα των παρ. 1
 παρακαταθήκες της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων. Από τις ανωτέρω
 συντάξεων ή του ως άνω άρθρου της 31.12.2012 μετά τις μειώσεις και τις
 υπολογιστό του ποσοστού της μείωσης λαμβάνεται υπόψη το καταβαλλόμενο ποσό
 τόπων και αποτελεί ποσό του οικείου ασφαλιστικού φορέα ή τομέα. Για τον
 απόδοχου αυτού το ποσό της μείωσης επιμερίζεται αναλογικά σε κάθε φορέα ή
 λαμβάνονται υπόψη τα περιόχου, καθώς και κάθε είδους προσαυθήσεις. Επί του
 εναπομένει δεν μπορεί να υπολείνεται των 2.550,01 ευρώ. Στο ως άνω άρθρο
 ευρώ και άνω μειώνεται κατά ποσοστό 20% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που
 μπορεί να υπολείνεται των 1.800,01 ευρώ. 6. Ποσό σύνταξης ή συντάξεων από 3.000,00
 ευρώ μειώνεται κατά ποσοστό 15% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν
 των 1.425,01 ευρώ. 7. Ποσό σύνταξης ή απόδοχου από 2.000,01 ευρώ έως 3.000,00
 κατά 10% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείνεται
 απόδοχου από 1.500,01 ευρώ έως 2.000,00 ευρώ μειώνεται στο σύνολο του ποσού
 εναπομένει δεν μπορεί να υπολείνεται των 1.000,01 ευρώ. 8. Ποσό σύνταξης ή
 μειώνεται στο σύνολο του ποσού του ποσού 5% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που
 ως εξής: α. Ποσό σύνταξης ή απόδοχου άνω των 1.000,01 ευρώ και έως 1.500,00 ευρώ

και η αύξηση των ειδικών φόρων κατανάλωσης (άρθρα 12 επ. του ν. 3833/2010, 34 του ν. 3986/2011 κ.ά.), η εξίσωση του φόρου πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης (άρθρο 36 του ν. 3986/2011), καθώς και αντίστοιχες επεμβάσεις στη φορολογία ακίνητης περιουσίας με μείωση, επίσης, του αφορολογήτου ορίου και αύξηση των φορολογικών συντελεστών του φόρου ακίνητης περιουσίας και επιβολή του ειδικού φόρου ηλεκτροδοτούμενων ακινήτων (άρθρα 33 του ν. 3986/2011, 53 του ν. 4021/2011 κ.ά.). Εξάλλου, κατ' εφαρμογή του ν.4050/2012 (ΦΕΚ Α' 36/23.2.2012), εκδόθηκε η 5/24.2.2012 Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου (ΦΕΚ Α' 37/24.2.2012), με την οποία ομόλογα και άλλοι τίτλοι δανεισμού του Ελληνικού Δημοσίου υπήχθησαν στη «διαδικασία τροποποίησης επιλέξιμων τίτλων» (PSI), και η 10/9.3.2012 Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου (ΦΕΚ Α' 50/9.3.2012), με την οποία, κατόπιν της εν λόγω διαδικασίας, οι ανωτέρω τίτλοι αντικαταστάθηκαν με άλλους μειωμένης αξίας και μακροτέρας λήξεως, όπως δε αναφέρεται στο 2/2232/0023/8.2.2013 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών προς το Συμβούλιο της Επικρατείας, (βλ. ΣτΕ 3009, 3010/2014 Ολ. κ.ά.) η αξία των ως άνω νέων τίτλων προσδιορίσθηκε μέσω δημοπρασίας στο 21,5% της ονομαστικής αξίας των αρχικών. Μεταξύ των τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, που υπέστησαν την ως άνω «τροποποίηση», περιλαμβάνονται και οι τίτλοι, στους οποίους επένδυσε η Τράπεζα της Ελλάδος ποσό ύψους 16.370.961.274,34 ευρώ εκ του, κατά το άρθρο 15 παρ. 11 του ν. 2469/1997 (ΦΕΚ Α' 38), «Κοινού Κεφαλαίου», στο οποίο είχαν υπαχθεί τα διαθέσιμα κεφάλαια των ασφαλιστικών ταμείων που είχαν μεταφερθεί, δυνάμει του άρθρου τρίτου παρ. 1 του ν. 2216/1994 (Α' 83), στην Τράπεζα της Ελλάδος (βλ. ΣτΕ 3724/2014 Ολ. σκ. 19).

18. Επειδή, όπως συνάγεται από τις προαναφερόμενες διατάξεις σε συνδυασμό και με τα όσα αναφέρονται στις οικείες αιτιολογικές εκθέσεις των σχετικών νόμων, με την εμφάνιση της οξύτατης δημοσιονομικής κρίσης στις αρχές του 2010, ο νομοθέτης εκτιμώντας ότι υφίστατο άμεσος κίνδυνος κατάρρευσης της οικονομίας και χρεοκοπίας της χώρας και ότι ο μόνος τρόπος για να αντιμετωπισθεί η κατάσταση ήταν η προσφυγή στη χρηματοδοτική υποστήριξη από τα κράτη της Ευρωζώνης και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, έλαβε, έναντι της υποστηρίξεως αυτής, κυριαρχικώς, σειρά μέτρων περιστολής των δημοσίων δαπανών, μεταξύ των οποίων και η διενέργεια περικοπών και μειώσεων συνταξιοδοτικών παροχών των συνταξιοδοτούμενων από τους φορείς υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης. Οι περικοπές και οι μειώσεις αυτές, οι οποίες ξεκίνησαν από τα επιδόματα εορτών και αδειάς των οργανισμών κύριας ασφάλισης (άρθρο τρίτο παρ. 10-14 του ν. 3845/2010), και συνεχίσθηκαν σε σύντομο χρονικό διάστημα με την εισφορά αλληλεγγύης των συνταξιούχων κύριας ασφάλισης (άρθρο 38 του ν. 3863/2010), την εν συνεχεία αναπροσαρμογή και συμπλήρωση της εισφοράς αυτής και την επέκτασή της στην επικουρική ασφάλιση (άρθρο 44 παρ. 10-13 του ν. 3986/2011), καθώς και τις μειώσεις στις συντάξεις των κάτω των 55 ετών συνταξιούχων και στις κύριες και επικουρικές συντάξεις που υπερβαίνουν, αντιστοίχως, τα 1200 και τα 150 ευρώ (άρθρο 2 παρ. 1-5 του ν. 4024/2011), εντάσσονται στη δέσμη μέτρων που έχουν ως βάση τις προβλέψεις του πρώτου «Μνημονίου» και του πρώτου «Μεσοπροθέσμου Πλαισίου», και συνιστούν, κατά τα προεκτεθέντα, μέτρα «άμεσης απόδοσης» για την εξεύρεση πόρων προς αντιμετώπιση της έκτακτης ανάγκης στην οποία βρέθηκε η χώρα. Με τα δεδομένα αυτά, οι εν λόγω περικοπές, έχοντας αποφασισθεί υπό την πίεση των ως άνω όλως εξαιρετικών περιστάσεων, και επιβαλλόμενες κατά την εκτίμηση του νομοθέτη για την άμεση αντιμετώπιση της κρίσεως, δεν παραβιάζουν τις προπαρατεθείσες συνταγματικές διατάξεις. Ειδικότερα, κατά τα προεκτεθέντα, οι πιο πάνω περικοπές, ενόψει του ύψους και των εν γένει χαρακτηριστικών τους, καθώς και των συνθηκών υπό τις οποίες θεσπίσθηκαν, ούτε στην αρχή της αναλογικότητας αντίκεινται, καθώς δεν παρίστανται, πάντως, απρόσφορες ή μη αναγκαίες να υπηρετήσουν τον δημόσιο

σκοπό για τον οποίο επεβλήθησαν, ούτε τον πυρήνα του δικαιώματος στην κοινωνική ασφάλιση προσβάλλουν, καθώς δεν υφίστανται σοβαρές ενδείξεις ότι θίγουν τον περιγραφόμενο ως άνω ενγυημένο από το άρθρο 22 παρ.5 του Συντάγματος, ελάχιστο επίπεδο αξιοπρεπούς διαβίωσης των συνταξιούχων. Ενόψει, άλλωστε, των ανωτέρω συνθηκών της θεοπίσεώς τους, δεν απαιτείτο, κατά τα προεκτεθέντα, περαιτέρω εκτίμηση των επιπτώσεών τους από τον νομοθέτη. Τέλος, δεν δύναται να γεννηθεί ζήτημα παραβιάσεως της αρχής της προστατευομένης εμπιστοσύνης, δεδομένου ότι τα ληφθέντα μέτρα επεβλήθησαν, όπως αναφέρθηκε, ενόψει εκτάκτων και απροβλέπτων συνθηκών και είχαν επείγοντα χαρακτήρα. Κατόπιν αυτών, οι πιο πάνω διατάξεις, κατά το μέρος που επιβάλλονται με αυτές οι εν λόγω περικοπές και μειώσεις, είναι συμβατές με το Σύνταγμα. Τέλος, οι περικοπές που θεσπίστηκαν με τις ανωτέρω διατάξεις των νόμων 3845/2010, 3863/2010, 3986/2011 και 4024/2011 δεν αντίκεινται ούτε στο άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α., εφόσον, υπό τα ανωτέρω δεδομένα, δεν κλονίζεται η δίκαιη ισορροπία μεταξύ του γενικού συμφέροντος που τις υπαγόρευσε και των περιοριζομένων με αυτές περιουσιακών δικαιωμάτων (βλ. ΟΛΣΤΕ 2287/2015).

19. Επειδή, μετά τις διαδοχικές ως άνω περικοπές και μειώσεις, σε συνέχεια δε και προς εφαρμογή του εγκριθέντος κατά το έτος 2012 δεύτερου «Μνημονίου Συνεννόησης» (ν. 4046/2012), ακολούθησαν, κατά τα προεκτεθέντα, το ίδιο αυτό έτος, δύο ακόμη νομοθετήματα με αντικείμενο την περαιτέρω περιστολή κυρίων και επικουρικών συντάξεων. Ο ν. 4051/2012, με το άρθρο 6 του οποίου μειώθηκαν αναδρομικά κατά 12%, όπως αναλυτικά προαναφέρθηκε, οι κύριες συντάξεις που υπερβαίνουν τα 1.300 ευρώ και οι επικουρικές συντάξεις, με κλιμάκωση του ποσοστού μείωσης (10%, 15% και 20%) αναλόγως του ύψους αυτών και με κατοχύρωση κατώτατου ορίου 200 ευρώ, καθώς και ο ν. 4093/2012, με το άρθρο πρώτο του οποίου, αφενός μεν μειώθηκαν εκ νέου, σε ποσοστά από 5% έως και 20%, οι από οποιαδήποτε πηγή και για οποιαδήποτε αιτία συντάξεις, που υπερβαίνουν αθροιστικώς τα 1.000 ευρώ, αφετέρου δε καταργήθηκαν πλέον για όλους τους συνταξιούχους τα επιδόματα και δώρα Χριστουγέννων, Πάσχα και αδείας. Στις αιτιολογικές εκθέσεις των εν λόγω διατάξεων δεν μνημονεύονται καθόλου οι προηγηθείσες περικοπές, ή δε λήψη των νέων μέτρων αιτιολογείται με γενική αναφορά στις «δημοσιονομικές ανάγκες της χώρας», στη «δυσμενή οικονομική κατάσταση συγκεκριμένων ασφαλιστικών φορέων» και στην ανάγκη «να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα όλων των φορέων κοινωνικής ασφάλισης...». Στο ανωτέρω, εξάλλου, δεύτερο Μνημόνιο προβλεπόταν σχετικώς, κατά τα ήδη επίσης εκτεθέντα, ότι για «την πορεία δημοσιονομικής προσαρμογής του προγράμματος» και ενόψει «των συνεχών προβλημάτων της Ελλάδας με τη φορολογική συμμόρφωση», θα χρειαζόταν η λήψη «επιπρόσθετων μέτρων», ότι «το μεγαλύτερο μέρος της προσαρμογής θα επιτυγχανόταν μέσω περικοπών δαπανών που θα αποσκοπούσαν στη μόνιμη μείωση του μεγέθους του κράτους», ότι «πολλές από αυτές τις περικοπές θα έπρεπε να αφορούν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις», και ότι «η μεγάλη εναπομείνασα δημοσιονομική προσαρμογή θα έπρεπε κατ' ανάγκη να περιλαμβάνει περαιτέρω προσαρμογές των συντάξεων ... με τρόπο που να προστατεύονται οι χαμηλοσυνταξιούχοι...».

20. Επειδή, οι τελευταίες ως άνω διατάξεις ψηφίσθηκαν, όταν είχε πλέον παρέλθει διετία από τον πρώτο αιφνιδιασμό της οικονομικής κρίσεως και αφού εν τω μεταξύ είχαν σχεδιασθεί και ληφθεί τα βασικά μέτρα για την αντιμετώπισή της. Επομένως, κατά την επιχειρηθείσα με τις διατάξεις αυτές νέα, για πολλοστή φορά, περικοπή συνταξιοδοτικών παροχών της ίδιας ομάδας θιγομένων, ο νομοθέτης δεν δικαιολογείται πλέον να προχωρήσει στην ψήφιση των σχετικών ρυθμίσεων χωρίς

ειδική έρευνα του αντικειμένου αυτών, αλλά όφειλε, κατά τα προεκτεθέντα, να προβεί σε εμπεριστατωμένη μελέτη, προκειμένου να διαπιστώσει και να αναδείξει τεκμηριωμένα ότι η λήψη των συγκεκριμένων μέτρων ήταν συμβατή με τις σχετικές συνταγματικές δεσμεύσεις, τις απορρέουσες, μεταξύ άλλων, από τον θεσμό της κοινωνικής ασφαλίσεως, τις αρχές της ισότητας και της αναλογικότητας και την προστασία της αξίας του ανθρώπου. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της μελέτης αυτής, όφειλε, κατ' αρχάς, ο νομοθέτης να προβεί σε συνολική εκτίμηση των παραγόντων που προκάλεσαν το πρόβλημα το οποίο επικαλείται ως προς τη βιωσιμότητα των ασφαλιστικών οργανισμών (και, μάλιστα, ενός εκάστου εξ αυτών, ενόψει της διοικητικής και οικονομικής του αυτοτέλειας), και, ενόψει των παραγόντων αυτών –όπως είναι η μείωση της αξίας, μέσω του PSI (ν. 4050/2012), των διαθεσίμων κεφαλαίων των εν λόγω οργανισμών, κυρίως δε, η παρατεινόμενη ύφεση και η συνακόλουθη αύξηση της ανεργίας, στις οποίες ουσιωδώς συμβάλλει η πτώση του βιοτικού επιπέδου μεγάλων κατηγοριών του πληθυσμού συνεπεία μέτρων αντίστοιχων με τα επίδικα (μειώσεις συντάξεων και μισθών) ή φορολογικών επιβαρύνσεων– να κρίνει για την προσφορότητα των επίδικων αυτών μέτρων. Τούτο δε ενόψει και της διαπιστώσεώς του ότι τα αντίστοιχα μέτρα που είχε λάβει μέχρι τότε (μειώσεις συντάξεων και μισθών) δεν είχαν αποδώσει τα αναμενόμενα και ότι η οικονομική ύφεση είχε ενταθεί με ρυθμούς που είχαν ανατρέψει τις αρχικές προβλέψεις. Ακόμη δε κι αν τα επίδικα μέτρα κρίνονταν πρόσφορα, κατά τα ανωτέρω, ο νομοθέτης έπρεπε περαιτέρω να μελετήσει και να αποφανθεί αιτιολογημένα για την αναγκαιότητά τους, εξετάζοντας την ύπαρξη τυχόν εναλλακτικών επιλογών και συγκρίνοντας τα οφέλη και τα μειονεκτήματα της καθεμιάς για τους επιδιωκόμενους δημοσίους σκοπούς (δημοσιονομική προσαρμογή, βιωσιμότητα των ασφαλιστικών οργανισμών, διασφάλιση ικανοποιητικού, κατ' άρθρο 22 παρ. 5 Συντ., επιπέδου ζωής των ασφαλισμένων). Τέλος, εφόσον, πάντως, κατόπιν των ανωτέρω, ο νομοθέτης επέλεγε, όπως εν προκειμένω, να προβεί σε συγκεκριμένες περικοπές συντάξεων (επιλογή, κατ' αρχήν, δικαστικώς ανέλεγκτη), όφειλε προηγουμένως να εξετάσει με τρόπο επιστημονικό και δικαστικά ελέγξιμο, αν οι επιπτώσεις των περικοπών τούτων στο βιοτικό επίπεδο των θιγομένων, αθροιζόμενες με τις επιπτώσεις από τα ήδη ληφθέντα γενικά μέτρα αντιμετώπισης της κρίσης (όπως οι αλληπάλληλες, κατά τα εκτεθέντα, φορολογικές επιβαρύνσεις) και συνδυαζόμενες με τις ευρύτερες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες της διανυόμενης έκτακτης περιόδου (κόστος αγαθών και υπηρεσιών, περικοπές παροχών υγείας, ανεργία και επίδρασή της στο οικογενειακό εισόδημα, έκταση και περιεχόμενο δανειοληπτικών υποχρεώσεων), οδηγούν σε ανεπίτρεπτη μείωση του επιπέδου ζωής των συνταξιούχων κάτω του ορίου εκείνου που συνιστά, κατά τα προεκτεθέντα, τον πυρήνα του κοινωνικοασφαλιστικού τους δικαιώματος. Από κανένα όμως στοιχείο δεν προκύπτει ότι ως προς τα ανωτέρω ζητήματα έλαβε χώρα εν προκειμένω τέτοια μελέτη. Πέραν δε τούτου, δεν προκύπτει ούτε ότι ελήφθησαν υπ' όψη οι κρίσιμες ως άνω συνταγματικές παράμετροι. Διότι, όπως συνάγεται από τις οικείες προπαρασκευαστικές εργασίες, μόνο κριτήριο για τη θέσπιση των σχετικών μέτρων απετέλεσε η συμβολή τους στη μείωση των δημοσίων δαπανών και τη «δημοσιονομική προσαρμογή». Ακόμη δε και η αναφορά στην «δυσμενή οικονομική κατάσταση» των ασφαλιστικών οργανισμών, ως βασικής αιτίας του προβλήματος, γίνεται αορίστως, είτε για όλους τους οργανισμούς συλλήβδην, είτε για κάποιους μη κατονομαζόμενους, χωρίς να εκτιμάται συγκεκριμένα η κατάσταση καθενός από αυτούς (εν όψει της οικονομικής αυτοτέλειας τους και των επιβαλλομένων, αναλόγως, διαφοροποιήσεων) και χωρίς να αναφέρεται αν και πώς συνέβαλε το κράτος, κατά τη συνταγματική του υποχρέωση, στη διασφάλιση της βιωσιμότητάς τους. Άλλωστε, αντιθέτως προς όσα εκτίθενται παραπάνω ως προς τις υποχρεώσεις του κράτους για την κοινωνική ασφάλιση, οι επίμαχες νομοθετικές ρυθμίσεις διέπονται από την, υπό το «νέο ασφαλιστικό

σύστημα», συνταγματικώς μη ανεκτή αντίληψη ότι το κράτος ρυθμίζει απλώς και οργανώνει την κοινωνική ασφάλιση χωρίς και να υποχρεούται να συμμετέχει στη χρηματοδότηση των οργανισμών κοινωνικής ασφαλίσεως ή ότι η υποχρέωση αυτή μπορεί να αναπληρώνεται με παροχές προνοιακού χαρακτήρα, καθώς και ότι η διασφάλιση της βιωσιμότητας των εν λόγω οργανισμών απόκειται στους ίδιους τους ασφαλισμένους, συναρτώμενη, προεκόντως ή και αποκλειστικώς, με τη μαθηματική σχέση μεταξύ καταβαλλόμενων εισφορών και χορηγούμενων παροχών. Κατόπιν τούτων, οι ανωτέρω διατάξεις των νόμων 4051 και 4093/2012 αντίκεινται στις προπαρατεθείσες συνταγματικές διατάξεις και είναι, ως εκ τούτου, ανίσχυρες και μη εφαρμοστέες. η αντίθεση δε των διατάξεων τούτων προς το Σύνταγμα αφορά στις περικοπές όχι μόνο των κύριων αλλά και των επικουρικών συντάξεων. Διότι ο υποχρεωτικός χαρακτήρας της επικουρικής κοινωνικής ασφαλίσεως, η οποία παρέχεται από το Ε.Τ.Ε.Α. και άλλους φορείς και η, συνεπεία τούτου, λειτουργία αυτών υπό μορφήν νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (ΑΕΔ 87/1997, ΟΛΣΤΕ 5024/1987) δικαιολογούνται από τον δημόσιο σκοπό, τον οποίο οι φορείς αυτοί υπηρετούν κατά το άρθρο 22 παρ.5 του Συντάγματος, συμβάλλοντας -δια της χορηγήσεως παροχών συμπληρωματικών εν σχέσει προς τις χορηγούμενες από τους φορείς υποχρεωτικής κύριας ασφαλίσεως- στη διασφάλιση υπέρ των συνταξιούχων ενός ικανοποιητικού επιπέδου διαβίωσης, κατά το δυνατόν εγγύς εκείνου το οποίο είχαν αυτοί κατά τη διάρκεια του εργασιακού τους βίου. Ενόψει δε του εν λόγω δημοσίου σκοπού, το κράτος, ανεξαρτήτως αν μέχρι σήμερα δεν έχει προβλεφθεί τακτική κρατική χρηματοδότηση των φορέων της υποχρεωτικής επικουρικής κοινωνικής ασφαλίσεως, υποχρεούται, πάντως, κατά την ανωτέρω συνταγματική διάταξη, να συμμετέχει στη χρηματοδότηση και των φορέων τούτων, προς κάλυψη των ελλειμμάτων τους. Επιπλέον, υπό τα ανωτέρω δεδομένα, με τις ως άνω διατάξεις και την επέμβαση που επέρχεται μέσω αυτών στα δικαιώματα των ενδιαφερομένων, κλονίζεται η δίκαιη ισορροπία μεταξύ του γενικού συμφέροντος που τις υπαγόρευσε και των περιουσιακών δικαιωμάτων των θιγόμενων συνταξιούχων, καθώς παραβιάστηκε ο πυρήνας του συνταξιοδοτικού τους δικαιώματος (Ε.Δ.Δ.Α., Κηονιάκινα κατά Γεωργίας, ό.π., σκ. 71) και αναγκάστηκαν αυτοί να υποστούν ένα υπερβολικό ατομικό βάρος (Ε.Δ.Δ.Α., Κηονιάκινα κατά Γεωργίας, σκ.72), κι ως εκ τούτου, με τις εν λόγω διατάξεις παραβιάζεται και το άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α. (βλ. ΟΛΣΤΕ 2287/2015).

21. Επειδή, στο άρθρο 80 παρ. 2 του Κ.Δ.Δ. ορίζεται ότι: «Με την επιφύλαξη των οριζόμενων στην παρ. 4 του άρθρου 71 ή σε τυχόν άλλες ειδικές διατάξεις, αν η αξίωση θεμελιώνεται στο παράνομο εκτελεστής διοικητικής πράξης ή παράλειψης, το δικαστήριο, εφόσον δεν υπάρχει δεδικασμένο, κρίνει παρεμπιπτόντως τη νομιμότητα της πράξης ή της παράλειψης αυτής».

22. Επειδή, από την ανωτέρω διάταξη προκύπτει ότι το αρμόδιο για την εκδίκαση της αγωγής δικαστήριο, όταν δεν υπάρχει δεδικασμένο, κρίνει παρεμπιπτόντως τη συνταγματικότητα ή τη συμβατότητα του τυπικού νόμου ή της κανονιστικής διοικητικής πράξεως, στην οποία ερείδεται η ζημιόγonos πράξη ή παράλειψη (πρβλ. ΣτΕ 2080/2016, 4376/2013, 2620/2008, 502/2007 κ.ά.), χωρίς να υπάρχει διάταξη του Συντάγματος ή του νόμου, η οποία να αποκλείει τον έλεγχο αυτόν, ο οποίος ανήκει στον πυρήνα της δικαιοδοτικής λειτουργίας του δικαστή.

23. Επειδή, περαιτέρω, κάθε δικαστής της ελληνικής έννομης τάξης δικαιούται και υποχρεούται ως φυσικός δικαστής να ασκήσει, πέρα από τον έλεγχο της συνταγματικότητας των νόμων, σύμφωνα με το άρθρο 93 παρ.4 του Συντάγματος, και τον έλεγχο της συμβατότητάς τους με τις διατάξεις των διεθνών συμβάσεων, που

έχουν ισχύ υπέρτερη των κοινών τυπικών και ουσιαστικών νόμων, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Συντάγματος. Οι δύο αυτοί έλεγχοι, όντας διάχυτοι, ασκούνται διακριτά στο πλαίσιο της ίδιας δικαιοδοσίας, καθώς έχουν διαφορετικό κανόνα ελέγχου και διαφορετικές νομικές βάσεις θεμελίωσης (πρβλ. ΣτΕ 302/2005, 169/2010, σκ.10). Στο πλαίσιο του ελέγχου της συμβατότητας, ο κοινός δικαστής έχει την αρμοδιότητα, αφενός να αφήσει ανεφάρμοστη κάθε διάταξη νόμου που αντικείται στην Ε.Σ.Δ.Α. ή σε άλλη κυρωμένη με νόμο διεθνή σύμβαση, ακόμη κι αν (η διάταξη) αυτή δεν αντίκειται στο Σύνταγμα (Conseil Constitutionnel, 2010 -65 DC, 12 Μαΐου 2010, σκ.13) ή δεν μπορεί να γίνει παραδεκτή επίκληση του ισχυρισμού της αντισυνταγματικότητάς της από τον διάδικο ενώπιον του δικάζοντος δικαστηρίου, λόγω της μετάθεσης του χρόνου έναρξης του ανίσχυρού της στο πλαίσιο του ελέγχου της συνταγματικότητάς της που διατυπώθηκε από ανώτατο δικαστήριο (πρβλ. Conseil d' etat, N° 316734, 13 Μαΐου 2011), και αφετέρου να επιδικάσει αποζημίωση σε περίπτωση που από την αντισυμβατική νομοθέτηση επήλθε ζημία στα περιουσιακά δικαιώματα του προσώπου, όπως αναλυτικώς έγινε δεκτό στη σκέψη 7 της παρούσας.

24. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω, αλυσιτελώς προβάλλεται ο ισχυρισμός του εναγομένου Ε.Τ.Ε.Α., που εκφέρεται με το με ημερομηνία καταθέσεως 24.06.2016 υπόμνημά του, ότι εν προκειμένω δεν επικαλείται παραδεκτώς ο ενάγων τον ισχυρισμό της αντισυνταγματικότητας ορισμένων εκ των ως άνω διατάξεων, καθώς με την υπ' αριθμόν 2287/2015 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκε ότι οι προαναφερόμενες αντισυνταγματικές διατάξεις καθίστανται ανίσχυρες από τον χρόνο δημοσίευσης της απόφασης του δικαστηρίου (10.06.2015), κι ως εκ τούτου, για όσους συνταξιούχους δεν είχαν ασκήσει αγωγή έως τον χρόνο δημοσίευσης της απόφασης αυτής, η διαγνωσθείσα αντισυνταγματικότητα θα ισχύει μόνο για το μέλλον, εφόσον πρόκειται για συνταξιοδοτικές παροχές που περικόπηκαν πριν από τον χρόνο αυτόν. Και τούτο, διότι οι εν λόγω διατάξεις τόσο με την προαναφερόμενη απόφαση του ΣτΕ όσο και κατά την κρίση του Δικαστηρίου τούτου αντίκεινται και στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α., κι ως εκ τούτου, ανεξαρτήτως της βασιμότητας του ανωτέρου ισχυρισμού, δεν επηρεάζεται η εξουσία του δικαστηρίου τούτου να ασκήσει τον έλεγχο της συμβατότητας και να επιφέρει τις αντίστοιχες έννομες συνέπειές του στη συγκεκριμένη περίπτωση.

25. Επειδή, εξάλλου, στο άρθρο 40 παρ.6 του α.ν. 1846/51 (ΦΕΚ Α'179), όπως αντικαταστάθηκε τελικώς με το άρθρο 7 παρ. 1 του ν. 825/1978 (ΦΕΚ Α'189), ορίζεται ότι: «Απαιτείται δόσεις συντάξεων μη εισπραχθείσαι δι' οποιονδήποτε λόγον εντός έτους παραγράφονται. Η ετήσια παραγραφή άρχεται από του τέλους του μηνός ον αφορά η υπό πληρωμήν σύνταξις. Επί ανακλήσεως η εξαφανίσεως εν όλω η εν μέρει οριστικής συνταξιοδοτικής αποφάσεως του ασφαλιστικού οργάνου, δεν επιτρέπεται δι' οιονδήποτε λόγον η αναγνώρισις αναδρομικώς εις βάρος του ΙΚΑ απαιτήσεως εκι συντάξεως η διαφορών συντάξεων πέραν της πενταετίας από της ημέρας καθ' ην υπεβλήθη η πρός ανάκλησιν της αποφάσεως αίτησις του ενδιαφερομένου. Επί επανεξετάσεως οριστικώς κριθείσης περιπτώσεως τη επικλήσει παρά του ενδιαφερομένου νέων κρισίμων πραγματικών στοιχείων δεν επιτρέπεται δι' οιονδήποτε λόγον η αναγνώρισις εις βάρος του ΙΚΑ απαιτήσεων εκ συντάξεων η διαφορών συντάξεων πρό του χρόνου υποβολής της σχετικής αιτήσεως, εκτός εάν τα στοιχεία ταύτα προκύπτουν αναμφισβήτως εκ του συνταξιοδοτικού φακέλου του ενδιαφερομένου. Πάσα άλλη οιαδήποτε κατά του ΙΚΑ απαίτησις παραγράφεται μετά πενταετίαν». Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται αναλογικώς και στο Ε.Τ.Ε.Α. και ήδη Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π., σύμφωνα με το άρθρο 12 του π.δ/ος 995/1980 «Περί εγκρίσεως του Καταστατικού του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως

Μισθωτών», το οποίο κατά τον κρίσιμο χρόνο διείπε τη λειτουργία του Ε.Τ.Ε.Α., κατά τη συνδυασμένη εφαρμογή των άρθρων 36 παρ.1 και 47 παρ.1 του ν.4052/2012, 6 παρ.3 του ν. 3029/2002 (ΦΕΚ Α' 160) και 6 παρ.5 του ν. 1358/1983 (ΦΕΚΑ' 64), στο οποίο ορίζεται ότι: «Η εκάστοτε διέπουσα το Ι.Κ.Α. νομοθεσία ως προς την διάρκεια και λήξιν του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, την αναστολήν της συντάξεως, τον συνυπολογισμόν των μετά την συνταξιοδότησιν πραγματοποιηθεισών ημερών ασφαλίσεως, την εξόφλησιν, την ειδικήν προστασίαν και παραγραφήν των συντάξεων, τας στερήσεις και εκπτώσεις εκ των παροχών και παν έτερον συναφές θέμα, μη ρυθμιζόμενον άλλως υπό του ιδρυτικού νόμου του Ταμείου και του παρόντος, εφαρμόζεται αναλόγως».

26. Επειδή, από τις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 40 παρ.6 του α.ν. 1846/51, που εφαρμόζονται εν προκειμένω αναλόγως, συνάγεται ότι η υποχρέωση του Ε.Τ.Ε.Α. και ήδη Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. για την αποκατάσταση της βλάβης που επήλθε σε συνταξιούχο του από τη μη χορήγηση συντάξιμων αποδοχών που παρανόμως δεν του καταβλήθηκαν, δεν είναι χρονικά απεριόριστη, αλλά υπόκειται σε παραγραφή, η οποία, ελλείψει άλλης ειδικότερης διάταξης, είναι πενταετής. Και τούτο, διότι το Ι.Κ.Α. εξαιρείται από την εφαρμογή των διατάξεων που διέπουν την παραγραφή των αξιώσεων κατά των λοιπών ν.π.δ.δ. (άρθρο 48 παρ. 5 και 52 του ν.δ/ος 496/1974 «Περί Λογιστικού των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου», ΦΕΚ Α'204), καθώς, με το άρθρο μόνο του π.δ/ος 437/1977 (ΦΕΚ Α'134), το οποίο εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 2 του άρθρου 56 του ν.δ/ος 496/1974, το νομοθετικό διάταγμα περί λογιστικού των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου δεν εφαρμόζεται στους ασφαλιστικούς οργανισμούς που τέλούσαν, εξ αρχής υπό την εποπτεία του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών. Επιπλέον, το άρθρο 137 του ν. 3655/2008 (ΦΕΚ Α' 52) «Μεταρρύθμιση του Ασφαλιστικού κ.λπ.» με το οποίο ρυθμίστηκε εν γένει η παραγραφή των αξιώσεων κατά των φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 αυτού, δεν εφαρμόζεται στο Ι.Κ.Α. και το Ε.Τ.Ε.Α., για τα οποία, όσον αφορά στις παραγραφές, ισχύει η νομοθεσία τους. Τέλος, η προαναφερόμενη πενταετής παραγραφή αρχίζει εν προκειμένω, κατά τον κανόνα του άρθρου 251 του Αστικού Κώδικα που εφαρμόζεται αναλόγως, από τον χρόνο που γεννήθηκε η σχετική αξίωση του συνταξιούχου και ήταν δυνατή η δικαστική της επιδίωξη, ήτοι κατά κανόνα από την ημέρα καταβολής της συντάξεώς του (πρβλ. ΣτΕ 2166/2015, 1327/2009).

27. Επειδή, στο άρθρο 75 του Κ.Δ.Δ., όπως η παρ.2 αυτού αντικαταστάθηκε με το άρθρο 19 του ν. 3900/2010 (ΦΕΚ Α' 213) από 01.01.2011, σύμφωνα με το άρθρο 70 του νόμου αυτού, ορίζεται ότι: «1. Η εκκρεμοδικία αρχίζει με την κατάθεση της αγωγής και λήγει με τη δημοσίευση της οριστικής απόφασης ή την κατάργηση της δίκης. 2. Τα κατά το ουσιαστικό δικαίο έννομα αποτελέσματα της άσκησης της αγωγής επέρχονται, ως προς τον εναγόμενο, από την επίδοσή της σε αυτόν από τον ενάγοντα. Η παραγραφή, η οποία σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο διακόπηκε, αρχίζει πάλι μόνο από την τελεσιδικία της απόφασης ή την κατάργηση της δίκης. 3.». Από τη διάταξη του άρθρου 75 παρ. 2 του Κ.Δ.Δ. όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με το άρθρο 19 του ν. 3900/2010, προκύπτει ότι δεν αρκεί μόνον η κατάθεση της αγωγής, για να επέλθει διακοπή της παραγραφής των αγωγικών αξιώσεων, αλλά (η διακοπή) αυτή εκκινεί από την επίδοση της αγωγής στον εναγόμενο (βλ. ΔΕφΑθ 5016, 4865, 4864/2017, ΔΕφΠειρ. 1746/2017).

28. Επειδή, τέλος, στην παράγραφο 1 του άρθρου 19 του α.ν. 1846/1951 (ΦΕΚ Α'179) ορίζεται ότι: «Το Ι.Κ.Α. απαλλάσσεται παντός δημοσίου, δημοτικού, κοινοτικού ή λιμενικού φόρου, αμέσου ή εμμέσου, παντός τέλους ταχυδρομικού ως και δικαστικού εις πάσαν δίκην του και απολαύει ανεξαιρέτως απασών των ατελειών και προνομίων, δικαστικών, διοικητικών και οικονομικών, ως εάν είναι αυτό το Δημόσιον...», ενώ στο

άρθρο 5 του ν.3210/1955 (ΦΕΚ Α' 115) ότι: «Το Ι.Κ.Α. απολαύει όλων των διαδικαστικών προνομίων του Δημοσίου, επί τούτου δε ως ενάγοντος ή εναγομένου εφαρμόζονται άπασαι αι δια το Δημόσιον εκάστοτε ισχύουσαι αντίστοιχοι διαδικαστικά διατάξεις του Κώδικος περί δικών του Δημοσίου, της Πολ. και Ποιν. Δικονομίας. ... Ως ειδικά δια το ΙΚΑ δεν θίγονται ... αι κείμενα διατάξεις περί οικονομικών προνομίων του Ι.Κ.Α.». Εξάλλου, στην παράγραφο 9 του άρθρου 21 του ν.1902/1990 (ΦΕΚ Α' 138) ορίζεται ότι: «Το ΙΚΑ και οι λοιποί οργανισμοί αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχουν όλα τα δικαστικά και δικονομικά προνόμια του Δημοσίου...». Τέλος, στο άρθρο 21 του κανονιστικού (κωδικοποιητικού) διατάγματος της 26.6/10.7.1944 «περί κώδικος των νόμων περί δικών του Δημοσίου» (ΦΕΚ Α' 139), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με τη διάταξη του τελευταίου εδαφίου του άρθρου 109 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα, ορίζεται ότι: «Ο νόμιμος και ο της υπερημερίας τόκος πάσης του Δημοσίου οφειλής ορίζεται εις 6% ετησίως, πλην αν άλλως ωρίσθη δια συμβάσεως ή ειδικού νόμου. Ο ειρημένος τόκος άρχεται από της επιδόσεως της αγωγής...». Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι το επιτόκιο με το οποίο υπολογίζονται οι τυχόν οφειλές του Ι.Κ.Α., ανέρχεται στο ύψος του 6% ετησίως, οφείλονται δε τόκοι επιδικίας από της επιδόσεως σ' αυτό της σχετικής αγωγής, δεδομένου ότι ισχύουν και για το Ίδρυμα αυτό τα οικονομικά προνόμια τα οποία επιτρεπώς προέβλεψε ο νομοθέτης για το Ελληνικό Δημόσιο (βλ. ΣτΕ 2534/2017, 4096/2015, 2505/2014).

29. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου της δικογραφίας, προκύπτουν τα εξής: Ο ενάγων γεννήθηκε στις 20.06.1948 και πραγματοποίησε στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. 10.002 ημέρες ασφαλιστέας εργασίας χρονικής περιόδου 10/1969 έως 03.01.2011, μετά από αναγνώριση χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας. Με την υπ' αριθμόν 14673/18.06.2014 απόφαση του Διευθυντή του Περιφερειακού Υποκαταστήματος Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. Θεσσαλονίκης χορηγήθηκε σ' αυτόν πλήρη κύρια σύνταξη γήρατος από 04.01.2011 σύμφωνα με την 27η ασφαλιστική κλάση και με συνολικό χρόνο ασφάλισης 10.002 ημέρες εργασίας. Εξάλλου, με την υπ' αριθμόν 14674/18.06.2014 απόφαση του ίδιου Διευθυντή του απονεμήθηκε επικουρική σύνταξη γήρατος από το Ε.Τ.Ε.Α. από 04.01.2011 με συνυπολογισμό κατά τις διατάξεις περί διαδοχικής ασφάλισης της ασφαλιστέας εργασίας που είχε διανύσει στον ασφαλιστικό φορέα ΤΕΑΠΟΖΟ με συνολικό χρόνο ασφάλισης 8.440 ημέρες εργασίας. Με την κρινόμενη αγωγή του ιστορεί ότι δυνάμει των διατάξεων των νόμων 3863/2010, 3986/2011, 4024/2011, 4051/2012 και 4093/2012 υπέστη περικοπές στις συνταξιοδοτικές παροχές που ελάμβανε από τα προαναφερόμενα ν.π.δ.δ., για την αιτία και τα ποσά που αναφέρει αναλυτικά στο ιστορικό της αγωγής του, οι οποίες συνολικά ανέρχονται επί της κύριας συντάξεως που ελάμβανε στο ποσό των 14.083,26 ευρώ και επί της επικουρικής συντάξεως στο ποσό των 11.863,53 ευρώ, για το χρονικό διάστημα από 01.01.2012 έως 23.07.2015. Εξάλλου, με την κρινόμενη αγωγή του, όπως αυτή αναπτύσσεται με το με ημερομηνία καταθέσεως 24.06.2016 υπόμνημά του, ισχυρίζεται, περαιτέρω, μεταξύ άλλων, ότι οι εν λόγω διατάξεις με τις οποίες επεβλήθησαν περικοπές στην κύρια και επικουρική σύνταξή του αντίκεινται στο Σύνταγμα και το άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α., παραβιάζουν δε την κατοχυρούμενη στο άρθρο 25 παρ.1 του Συντάγματος αρχή της αναλογικότητας. Ειδικότερα, ο ενάγων ισχυρίζεται ότι οι περικοπές που υπέστη στην κύρια και επικουρική σύνταξη γήρατος που ελάμβανε ήταν τόσο μεγάλες, που αδυνατεί ενόψει των λοιπών οικογενειακών και οικονομικών του υποχρεώσεων να άνταπεξέλθει στην κάλυψη των άμεσων βιοτικών του αναγκών, δεδομένου ότι είναι πολύτεκνος, με δύο άνεργα τέκνα και ένα σπουδάζων, περαιτέρω, δε, ταλαιπωρείται από χρόνιες και σοβαρές ασθένειες, όπως σακχαροδιαβήτη τύπου Β, με χορήγηση ινσουλίνης δύο φορές την ημέρα, χρόνια οστεοαρθρίτιδα επί 24ώρου βάσεως, η οποία τον καθιστά

ανάπηρο, ενώ έχει υποστεί και πρόσφατο τρίτο εγκεφαλικό επεισόδιο. Ενόψει τούτων, ο ενάγων ισχυρίζεται ότι υπέστη ζημία από τις ως άνω περικοπές των συνταξιοδοτικών του παροχών, κατ' εφαρμογή των ως άνω αντισυνταγματικών και αντίθετων στην Ε.Σ.Δ.Α. νόμων, που οφείλεται σε παράνομες πράξεις των οργάνων των εναγομένων που εφάρμοσαν τους ανωτέρω νόμους. Ζητά δε να υποχρεωθούν να του καταβάλουν, το μὲν πρώτο το ποσό των 14.083,26 ευρώ, το δε δεύτερο το ποσό των 11.863,53 ευρώ, που αντιστοιχούν στις περικοπές της κύριας και επικουρικής συντάξεως γήρατος που ελάμβανε από αυτά, αντιστοίχως, για το χρονικό διάστημα από 01.01.2012 έως 23.07.2015. Επιπλέον, αιτείται να καταδικασθούν αλληλεγγύως και εις ολόκληρον τα εναγόμενα να του καταβάλουν το ποσό των 2.000,00 ευρώ ως αποζημίωση, προς αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που υπέστη από τις ως άνω παράνομες πράξεις και παραλείψεις τους. Τα ανωτέρα ποσά ζητά να του καταβληθούν νομιμοτόκως από την επίδοση της πρώτης αγωγής που είχε ασκήσει ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου και έως την εξόφληση. Προς απόδειξη των ισχυρισμών του, επικαλείται και προσκομίζει, ενώπιον του Δικαστηρίου, μεταξύ άλλων, τα εξής έγγραφα: 1. το από 29.09.2015 πτυχίο της επαγγελματικής σχολής μαθητείας Λακκίας του Ο.Α.Ε.Δ., από το οποίο προκύπτει ότι ο υιός του Μάρκος Τσολογιάννης φοιτούσε κατά το έτος 2014-2015 στην ως άνω επαγγελματική σχολή, 2. την από 17.06.2016 βεβαίωση του Ο.Α.Ε.Δ., σύμφωνα με την οποία ο υιός του Χρυσόστομος Τσολογιάννης ήταν εγγεγραμμένος στα μητρώα ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ. κατά το χρονικό διάστημα από 19.01.2015 έως 23.07.2015, 3. την από 17.06.2016 βεβαίωση του Ο.Α.Ε.Δ., σύμφωνα την οποία ο υιός του Γρηγόριος Τσολογιάννης ήταν εγγεγραμμένος στα μητρώα ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ. κατά το χρονικό διάστημα από 24.07.2014 έως 23.10.2014, 4. το υπ' αριθμ.πρωτ.7740/28.01.2016 πιστοποιητικό πολυτεχνικής ιδιότητας της Ανώτατης Συνομοσπονδίας Πολυτεχνικών Ελλάδας, από το οποίο προκύπτει ότι είναι πολύτεκνος πατέρας έξι τέκνων, 5. την με αριθμ.πρωτ.11529/09.03.2011 ιατρική γνωμάτευση του ιατρού του Γενικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης Παπαγεωργίου, Χρήστου Μανέ, στην οποία αναφέρεται ότι πάσχει από σακχαρώδη διαβήτη, ινσουλοθεραπευόμενο και 6. αντίγραφο του ενημερωτικού σημειώματος του παθολογικού τομέα-νευρολογικής κλινικής του Γενικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης «Ίπποκράτειο», στο οποίο αναφέρεται ότι νοσηλεύθηκε στην ως άνω κλινική του νοσοκομείου από 26.04.2014 έως 02.05.2016 λόγω αγγειακού εγκεφαλικού επεισοδίου. Το Δικαστήριο κατά την αρχικώς ορισθείσά δικάσιμο της υποθέσεως της 21ης Ιουνίου 2016 εξέδωσε την 1430/2017 προδικαστική απόφασή του, με την οποία ανέβαλε την έκδοση της οριστικής του απόφασης, προκειμένου τα εναγόμενα να προβούν σε ακριβή υπολογισμό και καθορισμό αναλυτικώς των ποσών στα οποία ανήλθαν οι περικοπές της κύριας και επικουρικής συντάξεως του ενάγοντος κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 του ν. 4051/2012 και του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, για κάθε μήνα, κατά το χρονικό διάστημα από 01.01.2013 έως 23.07.2015 από το Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ και από 01.01.2012 έως 23.07.2015 από το Ε.Τ.Ε.Α., με σχετική βεβαίωση που όφειλαν να προσκομίσουν στο Δικαστήριο. Σε εκτέλεση της απόφασεως αυτής, προσκομίστηκε στο Δικαστήριο το με αριθμ.πρωτ.14234B/30.08.2017 έγγραφο της Προϊσταμένης του τμήματος πληρωμών συντάξεων του Ε' Τοπικού Υποκαταστήματος Μισθωτών Θεσσαλονίκης του Ε.Φ.Κ.Α., με το οποίο προσδιορίστηκαν αναλυτικώς τα ποσά των περικοπών που επεβλήθησαν μηνιαίως στην κύρια σύνταξη που χορηγείτο στον ενάγοντα από το Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. για το χρονικό διάστημα από 01.01.2013 έως 23.07.2015 κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων που κρίθηκαν αντισυνταγματικές, οι οποίες ανήλθαν συνολικώς στο ποσό των 5.139,30 ευρώ. Με το ίδιο έγγραφο προσδιορίστηκαν τα ποσά των περικοπών που επεβλήθησαν μηνιαίως στην επικουρική σύνταξη που χορηγείτο στον ενάγοντα από 01.01.2012 έως 23.07.2015 από το Ε.Τ.Ε.Α. κατ' εφαρμογή των ανωτέρω αντισυνταγματικών διατάξεων, οι οποίες ανήλθαν συνολικώς στο ποσό των 4.445,27 ευρώ.

30. Επειδή, μετά την εκ νέου συζήτηση της υποθέσεως κατά τη δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας, το εναγόμενο Ε.Τ.Ε.Α. και ήδη Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. με το νεότερο υπόμνημά του κατατεθέν στις 27.10.2017 υποστηρίζει ότι με την 2287/2015 απόφαση της Ολομέλειας του ΣτΕ περιορίστηκαν εκτός από τα αναδρομικά αποτελέσματα της αντισυνταγματικότητας, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, και τα αναδρομικά αποτελέσματα της αντισυμβατότητας των ως άνω διατάξεων με την Ε.Σ.Δ.Α., κι ως εκ τούτου, ο ενάγων δεν δικαιούτο να επικαλεστεί για τη θεμελίωση των αξιώσεών του για αποζημίωση λόγω των περικοπών που επεβλήθησαν στην κύρια και επικουρική σύνταξη που ελάμβανε από τα εναγόμενα, αντίστοιχως, την αντισυμβατότητα των ανωτέρω νόμων προς την Ε.Σ.Δ.Α. Τέλος, με το ίδιο υπόμνημα ισχυρίζεται ότι ο ενάγων δεν επέδωσε στο Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. το δικόγραφο της κρινόμενης αγωγής του ούτε ο ίδιος προσκομίζει αντίστοιχη έκθεση επίδοσης Δικαστικού Επιμελητή, κι ως εκ τούτου, οι αξιώσεις αυτού που ανάγονται καθόλον το χρονικό διάστημα του έτους 2012 έχουν υποπέσει στην πενταετή παραγραφή του άρθρου 40 παρ.6 του α.ν 1846/1951, αφού σύμφωνα με το άρθρο 75 παρ.2 του Κ.Δ.Δ. μόνον από την επίδοση της αγωγής επέρχονται τα κατά του ουσιαστικό δίκαιο έννομα αποτελέσματά της. Ο δε ενάγων με το με ημερομηνία καταθέσεως 27.10.2017 υπόμνημά του ισχυρίζεται ότι εσφαλμένως το Δικαστήριο με τις οριστικές διατάξεις της προδικαστικής του αποφάσεως δεν του επεδίκασε ως παρανόμως επιβληθείσες τις περικοπές που επεβλήθησαν στη σύνταξή του λόγω της επιβολής της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης με τις ως άνω διατάξεις που κρίθηκαν αντισυνταγματικές με την 244/2017 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

31. Επειδή, ο ισχυρισμός που προβάλλει το εναγόμενο Ε.Τ.Ε.Α. και ήδη Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. με το κατατεθέν στις 27.10.2017 υπόμνημά του ότι οι αξιώσεις του ενάγοντος που ανάγονται καθόλον το χρονικό διάστημα του έτους 2012 έχουν υποπέσει στην πενταετή παραγραφή του άρθρου 40 παρ.6 του α.ν 1846/1951, είναι απορριπτέος ως νόμω αβάσιμος, ανεξαρτήτως αν προβάλλεται παραδεκτώς το πρώτον με το υπόμνημα μετά την πρώτη συζήτηση της υποθέσεως. Και τούτο, διότι από την έναρξη της παραγραφής των αξιώσεων του ενάγοντος προς καταβολή των παρανόμως μη χορηγηθεισών επικουρικών συντάξεων έτους 2012 έως την πρώτη συζήτηση της υποθέσεως στο ακροατήριο που έλαβε χώρα στις 21 Ιουνίου 2016 δεν είχε παρέλθει η πενταετής παραγραφή που προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 40 παρ.6 του α.ν.1846/1951, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι αντίγραφο της κρινόμενης αγωγής επιδόθηκε στην έδρα του εναγόμενου Ε.Τ.Ε.Α. στην Αθήνα στις 24.11.2015 με επιμέλεια της Γραμματείας του Δικαστηρίου, όπως προκύπτει από το από 24.11.2015 αποδεικτικό επίδοσεως του Επιμελητή Διοικητικών Δικαστηρίων Στέφανου Παπαδήμα. Εξάλλου, απορριπτέος ως αβάσιμος τυγχάνει ο ισχυρισμός του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. ότι το Δικαστήριο δεν δικαιούται να εκφέρει κρίση επί της συμβατότητας των ανωτέρω διατάξεων, όπως, ειδικότερα, έγινε δεκτό στις σκέψεις 22 και 23 της παρούσας.

32. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω πραγματικών περιστατικών και των όσων έγιναν δεκτά στη μείζονα πρόταση της παρούσας, το Δικαστήριο λαμβάνοντας ειδικότερα υπόψη ότι οι περικοπές και οι μειώσεις που επεβλήθησαν στην κύρια και επικουρική σύνταξη γήρατος που ελάμβανε από τα εναγόμενα νομικά πρόσωπα ο ενάγων, με το άρθρο τρίτο παρ. 10-14 του ν. 3845/2010, το άρθρο 38 του ν. 3863/2010, το άρθρο 44 παρ. 10-13 του ν. 3986/2011 και το άρθρο 2 παρ.1-5 του ν.4024/2011, δεν παραβιάζουν τις προπαρατεθείσες συνταγματικές διατάξεις ούτε αντιβαίνουν στην αρχή της αναλογικότητας και στο άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α., εφόσον, υπό τα ανωτέρω δεδομένα, δεν κλονίζεται η δίκαιη ισορροπία μεταξύ του γενικού συμφέροντος που τις υπαγόρευσε και των περιοριζομένων με αυτές

περιουσιακών δικαιωμάτων του, κρίνει ότι η αγωγή κατά το μέρος που θεμελιώνεται στην αντισυνταγματικότητα και αντισυμβατότητα των διατάξεων αυτών πρέπει να απορριφθεί ως νόμω αβάσιμη, απορριπτομένων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών του ενάγοντος. Περαιτέρω, το Δικαστήριο λαμβάνοντας υπόψη ότι (α) με το άρθρο 6 του ν. 4051/2012 -με το οποίο μειώθηκαν αναδρομικά κατά 12%, όπως αναλυτικά προαναφέρθηκε, οι κύριες συντάξεις που υπερβαίνουν τα 1.300 ευρώ και οι επικουρικές συντάξεις, με κλιμάκωση του ποσοστού μείωσης (10%, 15% και 20%) αναλόγως του ύψους αυτών και με κατοχύρωση κατώτατου ορίου 200 ευρώ- και το άρθρο πρώτο του ν. 4093/2012 - με το οποίο, αφενός μεν μειώθηκαν εκ νέου, σε ποσοστά από 5% έως και 20%, οι από οποιαδήποτε πηγή και για οποιαδήποτε αιτία συντάξεις, που υπερβαίνουν αθροιστικώς τα 1.000 ευρώ, αφετέρου δε καταργήθηκαν πλέον για όλους τους συνταξιούχους τα επιδόματα και δώρα Χριστουγέννων, Πάσχα και αδειάς- επεβλήθησαν νέες περικοπές και μειώσεις στην κύρια και επικουρική σύνταξη γήρατος που ελάμβανε ο ενάγων από τα εναγόμενα νομικά πρόσωπα, (β) στην κύρια και επικουρική σύνταξη γήρατος που ελάμβανε ο ενάγων είχαν επιβληθεί περικοπές με τους ανωτέρω προηγούμενους νόμους, περαιτέρω, δε, το εισόδημά του συρρικνώθηκε ουσιαστικά λόγω των γενικής φύσεως οικονομικών και φορολογικών μέτρων που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση του δημοσιονομικού προβλήματος της χώρας, (γ) ο ενάγων ανήκει σε μία ευάλωτη ομάδα ατόμων τόσο λόγω της πολυτεχνικής του ιδιότητάς όσο και της καταστάσεως της υγείας του, κρίνει ότι οι προαναφερόμενες νεότερες διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 4051/2012 και του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 οδηγούν εν προκειμένω σε παραβίαση του πυρήνα του κοινωνικοασφαλιστικού δικαιώματος του ενάγοντος και σε σημαντική επιβάρυνση των περιουσιακών του δικαιωμάτων, με συνέπεια να κλονίζεται η δίκαιη ισορροπία μεταξύ του γενικού συμφέροντος που τις υπαγόρευσε και του δικαιώματος της περιουσίας, αφού με τις επίμαχες μειώσεις ανατίθεται ένα δυσανάλογο βάρος σ' αυτόν [Ε.Δ.Δ.Α., Βασιζι κατά Ουγγαρίας της 7ης.03.2017, (αριθμ.προσφ.8263/2015), σκ.30-32]. Ως εκ τούτων, οι περικοπές της κύριας και επικουρικής συντάξεως του ενάγοντος εκ μέρους των οργάνων του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ και του Ε.Τ.Ε.Α, κατ' εφαρμογή των ως άνω διατάξεων που αντίκεινται στο Πρώτο Πρόσθετο Πρωτόκολλο είναι παράνομες κατά την έννοια του άρθρου 106 του Εισ.Ν.Α.Κ και αυτός δικαιούται να λάβει αποζημίωση για τη ζημία που υπέστη από το μεν Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ και ήδη Ε.Φ.Κ.Α. για το χρονικό διάστημα από 01.01.2013 έως 23.07.2015, από το δε εναγόμενο Ε.Τ.Ε.Α. και ήδη Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. από 01.01.2012 έως 23.07.2015. Το Δικαστήριο λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το με αριθμ.πρωτ.14234Β/30.08/2017 έγγραφο της Προϊσταμένης του τμήματος πληρωμών συντάξεων του Ε' Τοπικού Υποκαταστήματος Μισθωτών Θεσσαλονίκης του Ε.Φ.Κ.Α., οι μειώσεις που επιβλήθηκαν μηνιαίως στην κύρια σύνταξη που χορηγείτο στον ενάγοντα από το Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. για το χρονικό διάστημα από 01.01.2013 έως 23.07.2015 με βάση τις ανωτέρω διατάξεις που κρίθηκαν αντισυνταγματικές, ανέρχονται στο συνολικό ποσό των 5.139,30 ευρώ, οι δε μειώσεις που επιβλήθηκαν μηνιαίως στην επικουρική σύνταξη που χορηγείτο σ' αυτόν από 01.01.2012 έως 23.07.2015 από το Ε.Τ.Ε.Α. στο ποσό των 4.445,27 ευρώ, ποσά τα οποία δεν αμφισβητούνται ως προς το ύψος τους από τον ενάγοντα, περαιτέρω, δε, ότι ο ενάγων δεν έλαβε τα επιδόματα δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα από το Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. και ήδη Ε.Φ.Κ.Α. ποσού 400,00 και 200,00 ευρώ, αντιστοίχως, για το ανωτέρω διάστημα, και συνολικά ποσού 1500, 00 ευρώ, κρίνει ότι τα ποσά αυτά πρέπει να υποχρεωθούν τα εναγόμενα να καταβάλουν στον ενάγοντα, αντιστοίχως, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής αυτής και έως την εξόφληση. Τέλος, το Δικαστήριο λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες τέλεσης του ζημιολογικού γεγονότος και το γεγονός ότι εξαιτίας των παρανόμων ενεργειών των εναγομένων, ο ενάγων απώλεσε τις συνταξιοδοτικές του παροχές για τα ανωτέρω αντιστοίχως χρονικά διαστήματα, κρίνει ότι αυτός υπέστη ηθική βλάβη και πρέπει να καταδικαστεί κάθε ένα από τα εναγόμενα

να καταβάλει σ' αυτόν ως εύλογη χρηματική ικανοποίηση το ποσό των 50,00 ευρώ, κατ' αποδοχή εν μέρει του σχετικού αιτήματος της αγωγής.

33. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, πρέπει η αγωγή να απορριφθεί ως απαράδεκτη κατά το μέρος που στρέφεται κατά του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. και ήδη Ε.Φ.Κ.Α. για το χρονικό διάστημα από 01.01.2012 έως 31.12.2012 και να γίνει εν μέρει δεκτή κατά τα λοιπά. Να καταδικαστεί ο Ε.Φ.Κ.Α. να καταβάλλει στον ενάγοντα το ποσό των 5.139,30 ευρώ, που αντιστοιχεί στα ποσά των περικοπών που του επεβλήθησαν μηνιαίως στην κύρια σύνταξη γήρατος που ελάμβανε, δυνάμει των ως άνω διατάξεων, αντικείμενων στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου, από 01.01.2013 έως 23.07.2015, περαιτέρω, δε, το ποσό των 1.500,00 ευρώ που αντιστοιχεί στα επιδόματα δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα που δεν του κατεβλήθησαν για το ανώτερο διάστημα, καθώς και το ποσό των 50,00 ευρώ, προς αποκατάσταση της ηθικής του βλάβης, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής αυτής σ' αυτό. Περαιτέρω, να καταδικασθεί το Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. να καταβάλλει στον ενάγοντα το ποσό των 4.445,27 ευρώ, που αντιστοιχεί στα ποσά των περικοπών που του επεβλήθησαν μηνιαίως στην επικουρική σύνταξη που ελάμβανε, δυνάμει των ως άνω διατάξεων, αντικείμενων στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου από 01.01.2012 έως 23.07.2015, καθώς και το ποσό των 50,00 ευρώ, προς αποκατάσταση της ηθικής του βλάβης, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής αυτής και έως την εξόφληση. Τέλος, συμψηφίζει τη δικαστική δαπάνη μεταξύ των διαδίκων, λόγω της μερικής ήττας και νίκης αυτών (άρθρο 275 παρ.1 του Κ.Δ.Δ.).

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Απορρίπτει την αγωγή ως απαράδεκτη κατά το μέρος που στρέφεται κατά του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. και ήδη Ε.Φ.Κ.Α. για το χρονικό διάστημα από 01.01.2012 έως 31.12.2012.

Δέχεται εν μέρει την αγωγή κατά τα λοιπά.

Καταδικάζει τον Ε.Φ.Κ.Α. να καταβάλλει στον ενάγοντα το ποσό των 6.689,30 (έξι χιλιάδων εξακοσίων ογδόντα εννέα ευρώ και τριάντα λεπτών) ευρώ, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής αυτής σ' αυτό.

Καταδικάζει το Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. να καταβάλλει στον ενάγοντα το ποσό των 4.495,27 (τεσσάρων χιλιάδων τετρακοσίων ενενήντα πέντε ευρώ και είκοσι επτά λεπτών) ευρώ, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής αυτής σ' αυτό.

Συμψηφίζει τη δικαστική δαπάνη μεταξύ των διαδίκων.

Κρίθηκε, αποφασίσθηκε και δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στη Θεσσαλονίκη στις 24.04.2018.

Η Δικαστής Η Γραμματέας